

«ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ: Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΠΟΝΟ»

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΜΥΡΟΥ κ. ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2021

Αγαπτοί μου αδελφοί,
Ἄξιωνόμαστε καί φέτος νά βρεθοῦμε ὅλοι μας προσκυνητές τῆς ταπεινῆς φάτνης τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ. Στήν ταραγμένη ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τί γεμάτη πόνο, φόβος καί ἀπελπισία, ἐμφανίζεται ξανά ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων καί τῆς ἀγάπης, ὁ Νικητής τοῦ φόβου καί τοῦ θανάτου, ἐνδεδυμένος τήν ἀνθρώπινη φύση, μέ σκοπό νά ἀποκαταστήσει τή δική Του εἰκόνα στήν πεσμένη μας ὑπαρξη.

Γνωρίζω πῶς σᾶς ἀπευθύνω αὐτό τό χαρμόσυνο μήνυμα ἐν μέσῳ σκιάς θανάτου. Ἡ παγκόσμια πανδημία πού ἀνέτρεψε συθέμελα τήν καθημερινότητά μας καί μᾶς ὁδήγησε μέ τρόπο βίαιο σέ μιά νέα καθημερινότητα, εἶναι ἀκόμη παρούσα. Τό ἐλπιδοφόρο μήνυμα τῶν Χριστουγέννων, σάν τό ἀστέρι ἐκείνης τῆς νύχτας, τό ὑποδέχεται ἕνα πικρό σκοτάδι ἀνασφάλειας καί ἀβεβαιότητας. Μπορεῖ, μέ τή δύναμη τοῦ Θεοῦ, νά ἔχουμε στή διάθεσή μας περισσότερα ἐπιστημονικά ὄπλα ἄμυνας ἀπό ὅσα τά δύο προηγούμενα χρόνια. Γνωρίζουμε περισσότερα καί ἔτσι υπερβρίκαμε τουλάχιστον τήν ἀπομόνωση τοῦ ἐγκλεισμοῦ πού, κατά τό πρόσφατο παρελθόν, μᾶς στέρησε τή φυσική παρουσία ἀγαπημένων ἀνθρώπων. Ὁ ἐχθρός ὅμως παραμένει. Ἐχθρός ἀπρόβλεπτος, αἰνιγματικός καί δυστυχῶς ὀδυνηρός. Συνάνθρωποί μας συνεχίζουν νά νοσοῦν καί καθημερινά ἀποχωρίζομαστε πρόσωπα ἀγαπημένα, πρόσωπα κάθε ἡλικίας, ἀκόμη καί ἑφηβους, ἀκόμη καί παιδιά, γεγονός πού καθιστᾶ τό πένθος μας δυσβάσταχτο. Καί ὅλα αὐτά, δυστυχῶς, μέ αὐξανόμενο ρυθμό.

Οἱ ραγδαῖες ἐξελίξεις δυσκολεύουν ὅλους μας νά προσαρμοστοῦμε γρήγορα στά νέα δεδομένα. Ἀκόμη καί ἡ ἄμυνα πού προσφέρει ὁ ἐμβολιασμός στήν ἐπέλαση αὐτοῦ τοῦ ἀόρατου ἐχθροῦ, δέν ἔγινε δυστυχῶς ἀποδεκτός ἀπό ὅλους, ἐξαιτίας παραπληροφόρησης καί φόβου μπροστά στό ἄγνωστο. Πολλοί ἀπό τούς ἀδελφούς μας ἀποστασιοποιήθηκαν, μέ ἀποτέλεσμα, πέρα ἀπό τίς ἐπιπτώσεις στήν ὑγεία τοῦ σώματος, νά ὑφιστάμεθα ὅλοι μας τήν ὀδύνη τῆς διαφοροποίησης ἀκόμη καί ἐντός τῆς Ἐκκλησίας μας.

Εἶναι στιγμές πού ἡ φωνή τοῦ ψαλμοδοῦ γίνεται φωνή δική μας: «Ἔως πότε», ρωτᾶ στόν δωδέκατο ψαλμό τοῦ ὁ Δαβίδ, «ἔως πότε Κυριε θά κάνω σχέδια νά λυτρωθῶ; κι ὅμως θά παραμένουν στήν καρδιά μου, μέρα καί νύχτα, οἱ ὀδύνες;»

Τά Χριστούγεννα, ἀγαπτοί μου ἀδελφοί, ἀποτελοῦν τή μεγάλη ἀπάντηση ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ στόν ἀβάσταχτο ἀνθρώπινο πόνο. Εἶναι ἡ ἐπουράνια ἀνταπόκριση στήν ἰδιαίτερα μεγάλη φετινή μας ἀνάγκη γιά χαρά, παρηγοριά καί ἐλπίδα. Οὔτε φέτος θέλησε ὁ Θεός νά ἀφήσει τόν ἄνθρωπο στερημένο ἀπό τήν ἀγάπη Του. Βρισκόμαστε ξανά στή Βηθλεέμ, ὡς εὐγνώμονες μάρτυρες τῆς παρουσίας Του ἀνάμεσά μας, τῆς ἐκδήλωσης τῆς ἀπέραντης φιλανθρωπίας Του, τῆς ἄρρητης βούλησός Του νά συναντήσῃ τό πεσμένο Του πλάσμα καί νά ἀνανεώσει ξανά τήν προοπτική μας νά γίνουμε κατά χάριν υἱοί καί θυγατέρες Θεοῦ.

Στό σχέδιο αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ μπορούμε νά συμβάλουμε καί ἐμεῖς στό μέτρο τῶν δυνάμεών μας. Ἡ ζωή, σέ κάθε μας βῆμα, μᾶς προσφέρει εὐκαιρίες ὁμοίωσης μέ τόν Δημιουργό μας. Εὐκαιρίες νά συντονιστοῦμε μέ τή δική Του ἀγάπη καί νά τή σκορπίσουμε κι ἐμεῖς μέ τή σειρά μας στόν κόσμο. Τέτοια εὐκαιρία μας προσφέρει καί ὁ ἐμβολιασμός.

Συνέχεια στή σελ. 2.

«Ὁ Ρήγας καί ὁ Νεοελληνικός Διαφωτισμός στή Θεσσαλία» σελ. 4

Ἱερομόναχος Χριστόδουλος: Ἐκκλησία καί Ἐπανάσταση τοῦ 1821 σελ. 5

«ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ: Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΠΟΝΟ»

Συνέχεια από τη σελ. 1.

λιασμός. Ἡ πράξη αὐτή, ἀδελφοί μου δέν ἀποτελεῖ γιά μᾶς ἰατρική, ἀλλά ἠθική καί πνευματική πρωτοβουλία. Ἡ Ἐκκλησία μας, μέ τόν πλέον ἐπίσημο τρόπο, διακήρυξε τήν πράξη αὐτή ὡς ἕνα ὑψιστο καθῆκον ἀλληλεγγύης καί προστασίας τῆς ζωῆς μας καί τῆς ζωῆς τοῦ

*Σᾶς προτρέπω μέ ὅλη μου τήν καρδιά
νά μεταβάλουμε τή φετινή
μεγάλη ἑορτή τῶν Χριστουγέννων,
σέ εὐκαιρία ἀνανέωσης
τῆς ἐμπιστοσύνης μας στήν Ἐκκλησία
καί τήν ἐπιστήμη
ἀλλά καί σέ εὐκαιρία ἀνανέωσης
τῆς ἀγάπης μεταξύ μας...*

ἀδελφοῦ μας. Ὑπερασπιζόμαστε τό δῶρο τῆς ζωῆς, τό δικό Του δῶρο καί γινόμαστε, κατά τό μέτρο τῶν δυνάμεών μας, συνεργάτες τοῦ Θεοῦ στόν μεγάλο σκοπό τοῦ ἐρχομοῦ Του στή γῆ. Ποιοῦ σκοποῦ; Νά μᾶς δώσει ζωή καί περίσσευμα ζωῆς.

Ἀγαπτιοί μου ἀδελφοί,
Θάνατος εἶναι κυρίως ὁ χωρισμός καί ἡ ἀπομόνωση. Ζωή εἶναι ἡ ἐνότητα καί ἡ κοινότητα. Τά Χριστούγεννα εἶναι ἡ ἀποκατάσταση κοι-

νωνίας Θεοῦ καί ἀνθρώπων. Ἀπό τή δική μου πλευρά, μέ πατρική ἀγάπη καί ἔντονο προσωπικό ἐνδιαφέρον, σᾶς προτρέπω νά συμβάλουμε στήν ἐνότητα τῆς ζωῆς καί νά μεταβάλουμε τό μέγα μυστήριο τῶν Χριστουγέννων, τό μυστήριο τῆς ζωῆς καί τῆς κοινότητας, σέ προσωπική μας ὑπόθεση. Τή νύχτα ἐκείνη, τή νύχτα τοῦ μεγάλου μυστηρίου, τόν δρόμο πρὸς τό θεῖο Βρέφος τῆς ζωῆς βρῆκαν οἱ ταπεινοί. Εἴτε βοσκοί εἴτε Μάγοι, μέ τόν ἴδιο τρόπο ἐνήργησαν: Ἐγκατέλειψαν τόν μικροκοσμό τους, τά προσωπικά τους δεδομένα, τήν ἡσυχία καί τήν ἐξασφάλισή τους καί πήραν ἐνωμένοι τόν ἴδιο δρόμο πρὸς τήν πηγή τῆς ἀγάπης, ὑπακούοντας στό κάλεσμα τῶν Ἀγγέλων. Αἰῶνες τώρα, παρά τίς δυσκολίες καί τίς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες, ἡ Ἐκκλησία ἀναζητήσε στήν ἐνότητά της τήν ἀλήθεια καί μέ τήν ἐνότητα αὐτή, τήν διακήρυξε στόν κόσμο. Ἄς γίνουμε ὅλοι συμμετοχοί αὐτῆς τῆς ἐνότητας καί ἄς μὴν ἐπιτρέψουμε στόν φόβο καί τήν ἀνασφάλεια πού προκαλοῦν πηγές ἀμφίβολης προελεύσεως, ἀμφίβολων στοιχείων καί, ἰδιαίτερα, ἀμφίβολων σκοπιμοτήτων, νά μᾶς ἐκτρέψουν ἀπό τήν ὁδὸ πού ὀδηγεῖ στή Βηθλεὲμ καί νά μᾶς ὀδηγήσουν σέ ὀδυνηρά ἀδιέξοδα.

Ἡ ἄρνηση ἀδελφῶν μας πρὸς κάθε τι πού ἡ ἐπιστήμη, ὡς δῶρο Θεοῦ στόν ἄνθρωπο, μᾶς προσφέρει, τοὺς μετατρέπει, ἀπό μάρτυρες ἐλπίδας καί συμφιλίωσης σέ συμμετοχοὺς τοῦ πειρασμοῦ τοῦ πανικοῦ καί τῆς ταραχῆς. Ἀναλογίζομαι μέ ἀγωνία τήν εὐθύνη μας νά μαρτυρήσουμε πρὸς τόν κόσμο τόν Χριστό ὡς βασιλέα τῆς χαρᾶς καί τῆς εἰρήνης. Καί ἡ πιὸ ἀξιόπιστη μαρτυρία εἶναι ὁ τρόπος πού ἐνεργοῦμε καί συμπεριφερόμαστε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι. Γιά τόν λόγο, αὐτό σᾶς προτρέπω μέ ὅλη μου τήν καρδιά νά μεταβάλουμε τή φετινὴ μεγάλη ἑορτὴ σέ εὐκαιρία ἀνανέωσης τῆς ἐμπιστοσύνης μας στήν Ἐκκλησία καί τήν ἐπιστήμη ἀλλά καί σέ εὐκαιρία ἀνανέωσης τῆς ἀγάπης μεταξύ μας. Ὁ Θεός βρέθηκε ἀνάμεσά μας μέ τήν ἀπόλυτη βεβαιότητα πὺς ἀξίζουμε τήν προσφορά του καί πὺς ὀλόψυχα θά στραφοῦμε πρὸς τό ἱλαρόν φῶς τοῦ προσώπου Του. Ἄς δικαιώσουμε αὐτήν τήν ἐμπιστοσύνη Του καί ἄς ἀποδειχθοῦμε συνεργοί τοῦ ἔργου τῆς Σωτηρίας, τοῦ ὁποῦ τοῦ ξεκίνημα γιορτάζουμε σήμερα.

Χρόνια πολλὰ καί εὐλογημένα!

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΑΣ

† Ο ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ

ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΑ

Ὁ νηπιοβαπτισμός καί ἡ ἐλεύθερη βούληση τοῦ ἀνθρώπου

Ὑπάρχουν ἀπόψεις καί διδασκαλίες, ὅπως ὅτι ὁ νηπιοβαπτισμός ἀφαιρεῖ τό δικαίωμα καί τήν ἐλεύθερη βούληση ἀπό τόν ἄνθρωπο νά διαλέξει τόν Θεό καί τή θρησκεία πού θέλει. Εἶναι ὅμως ἔτσι; Ἡ Καινή Διαθήκη μᾶς διδάσκει πὺς τό Βάπτισμα εἶναι ἀναγκαῖο γιά τήν εἴσοδό μας στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν: Ὁ Ἰησοῦς εἶπε (στόν Νικόδημο): Σέ βεβαιῶνω, πὺς ἂν δέ γεννηθεῖ κανεὶς ξανά δέν μπορεῖ νά δεῖ τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τόν ρώτησε ὁ Νικόδημος: Πὺς εἶναι δυνατόν ἕνας ἄνθρωπος ἡλικιωμένος πιά νά γεννηθεῖ ξανά; Μήπως μπορεῖ νά μπεῖ στήν κοιλία τῆς μάνας του καί νά γεννηθεῖ ἄλλη μιά φορά; Ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀπάντησε: Σέ βεβαιῶνω πὺς ἂν κανεὶς δέν γεννηθεῖ ἐξ ὕδατος καί πνεύματος, δέν μπορεῖ νά μπεῖ στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ (Ἰω. 3,2-7). Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος εἶναι διπλός, ψυχὴ καί σῶμα, μᾶς ἔδωσε καί τήν κάθαρση διπλή, μέ τό νερό καί τό Πνεῦμα, ἀφοῦ ἀπό τή μία μεριά τό Πνεῦμα ἀνακαινίζει μέσα μας τό κατ' εἰκόνα καί τό καθ' ὁμοίωση καί ἀπό τήν ἄλλη τό νερό καθαρίζει μέ τή χάρη τοῦ Πνεύματος τό σῶμα τῆς ἁμαρτίας καί τό ἀπαλλάσσει ἀπό τή φθορά...» (Ἰω. Δαμασκηνοῦ). Ὅπως ἀκριβῶς δέν μπορούμε νά παρέμβουμε στή δωρεά τοῦ Θεοῦ πού εἶναι ἡ διαδικασία τῆς γέννησής μας ἀπό τή μη-

τέρα μας, κατά τόν ἴδιο τρόπο δέν μπορούμε νά παρέμβουμε στήν ἀναγέννηση πού προσφέρει τό Βάπτισμα. Τό ἴδιο συμβαίνει καί στήν πραγμάτωση τῆς ἀνάστασης... Ὅλοι θά ἀνασπασθοῦν, θέλοντας καί μὴ. Ὅπως ὁ Θεός πλάθει δίχως τή δική μας συγκατάθεση καί συνεργία, μέ τόν ἴδιο τρόπο ἀναπλάθει δίχως καμία δική μας προσφορά. Πρόκειται γιά τήν προίκα πού δίνει ὁ Θεός στά πλάσματά του. Ὡστόσο ἡ ἀξιοποίηση τούτης τῆς προίκας ἀνήκει στήν ἀνθρώπινη βούληση καί στήν ἐξουσία τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν δέν ἐνεργοποιήσῃ τή θέλησή του, δέν μπορεῖ νά πραγματοποιήσει κανένα ἀπό τά ἔργα τῆς τελείωσης. Μέ τό Βάπτισμα γίνεται μεταστοιχείωση τῆς φύσης τοῦ ἀνθρώπου... πρόκειται γιά γέννηση ἡ ὁποία κυφορεῖται μέ τήν πίστη... τροφός εἶναι ἡ Ἐκκλησία, μαστός τά διδάγματα, τροφή ὁ οὐράνιος ἄρτος, τελειοποίηση τῆς ἡλικίας ἡ οὐράνια πολιτεία, γάμος ἡ συμβίωση μέ τή σοφία, τέκνα οἱ ἐλπίδες, σπῆτι ἡ Βασιλεία, κληρονομία καί πλοῦτη ἡ τρυφή τοῦ Παραδείσου, καί ἀντὶ τοῦ θανάτου ἡ αἰώνια ζωή καί μακαριότητα...» (Γρηγ. Νύσσης). Αὐτός λοιπόν εἶναι ὁ λόγος πού τό νηπιο βαπτίζεται, ὄχι γιά νά ἀπαλλαγῆ ἀπό ἁμαρτίες, ἀλλά γιά νά ἀναγεννηθεῖ ὡς πρὸς τήν φθαρμένη μας φύση ἐξαιτίας τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος.

Ἐπομένως κάθε ἀποψη καί διδασκαλία πού κατηγορεῖ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία γιά τήν καθιέρωση τοῦ Νηπιοβαπτισμοῦ δέν συμβαδίζει μέ τήν ἀποστολική καί πατερική μας χριστιανική Παράδοση.

Πρωτ. Κωνσταντῖνος Φλιάκης

π. Κωνσταντίνος Μυγδάλης, Ένας γνήσιος πνευματικός πατέρας

ΤΗΣ ΡΑΝΙΑΣ ΓΑΤΟΥ, ΠΟΙΗΤΡΙΑΣ, ΔΟΚΙΜΙΟΓΡΑΦΟΥ, ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥ

Ένας στοργικός Πατέρας πού έλεγε τρία πράγματα: αγάπη, ταπείνωση, συγχώρεση. "Όποιος δέν αγαπά, δέν συγχωρεί, παράδεισο δέν βλέπει. Τό άριστερό κελί του Ἁγίου Κωνσταντίνου, ὅπως ἀνεβαίνουμε τά σκαλοπάτια, εὐωδίαζε ἀπό τήν ὑπομονή πού εἶχε νά ἐξομολογεῖ ἐπί σαράντα χρόνια. Τόνιζε ιδιαίτερα τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με, καί ὅλα θά τακτοποιηθοῦν». Διακρινόταν γιά τήν πραότητα καί τήν ταπείνωση. Πάντοτε ἔλεγε τί φράση «ἠρέμισε καί ὅλα θά περάσουν». Μέ τόν σταυρό πού εἶχε τό Τίμιο Ξύλο σταύρωνε. Ἄνεστησε τό Μοναστήρι τῆς Γοργοῦπηκκού. Εἶχε ἡσυχαστική ψυχή. Οὐρές φτωκῶν ἔπαιρναν καί ὑλική ἐλεημοσύνη κατά τήν ἐξομολόγηση.

Στήν ἐξομολόγηση ἔβραζε τό κασκόλ του Ἁγίου Παϊσίου στό κεφάλι καί σταύρωνε συχνά. "Όταν του ἀνέφερε κάποιος μιά ἀδικία, ἐκεῖνος ἔλεγε «Ἄ, τόν καπμένο, νά τόν λυπᾶσθε». Στήν Καππαδοκία λειτουργεσε. Ἀγαποῦσε τούς Ἑβραίους καί τούς Μουσουλμάνους. Ἐλεγε γι' αὐτούς «εἶναι πολύ καλοί κι αὐτοί». Ποτέ δέν κουραζόταν στήν ἐξομολόγηση, ὅπουδήποτε ἀκόμη καί στό Μοναστήρι τῆς Γοργοῦπηκκού. Τήν ὥρα τῆς ἐξομολόγησης μέ τό κομποσκοῖνι του ἔλεγε πολύ γρήγορα τήν εὐχή «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με». Τό χαρακτηριστικό του γνώρισμα ἦταν ὅτι ἄκουγε πολύ καί μιλοῦσε λίγο. Ἐφευγε ἀπό τόν Ἅγιο Κωνσταντῖνο ἀργά τή νύχτα.

Ἦταν ἀσκηπτικός. Τή Μεγάλη Πέμπτη, ὅταν σήκωνε στούς ὤμους του τόν Σταυρό του Χριστοῦ, βίωνε τό Θεῖο Πάθος καί τό μετέδιδε. Συνέχιζε νά ἐξομολογεῖ καί στόν κῆπο του μαγαζιῦ του γιου του. Εἶχε ἐνόραση μέσα στό ἐξομολογητήριο. Κοινωνοῦσε τούς πιστούς στά σπίτια τους. Εἶχε πνευματικά παιδιά σέ ὅλο τόν κόσμο. Στό ἐξομολογητήριο χτυποῦσε τό πλῆφώνό του καί ἔδινε πνευματικές συμβουλές σέ πνευματικά του παιδιά πού βρίσκονταν σέ διάφορες κῶρες. Εἶχε τό χάρισμα τῆς ἀπάθειας.

Μέ τήν προσευχή του ὅλα τά θέματα τακτοποιοῦνταν. Τά πνευματικά του παιδιά εἶχαν μεταξύ τους ἐνότητα. Δέν ἔκανε διακρίσεις στά πνευματικά του παιδιά. "Όταν ἄνοιγε ἡ πόρτα του ἐξομολογητηρίου, ἐνιωθε κάποιος ὅτι ὁ Θεός ἄνοιγε αὐτήν τήν πόρτα. Μέ τό μπαστουνάκι του ὁ γέροντας ἀνέβαινε τά εἴκοσι περίπου σκαλοπάτια του γυναικωνίτη του Ἁγίου Κωνσταντίνου πρῶι καί ἀπόγευμα γιά νά ἐξομολογεῖ ψυχές. Εἶχε ἀρρηκτο σύνδεσμο μέ τά πνευματικά του παιδιά. Τό πνεῦμα του τῆς ἀγάπης καί τῆς θυσίας τό υἰοθέτησε ἡ Ἀδελφότητα τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας Γοργοῦπηκκού. Τό πνευματικό κέρδος τῶν πνευματικῶν του παιδιῶν ἦταν ἡ ἀγάπη του Χριστοῦ μέχρι θανάτου καί ἡ πλήρης ἀδιαφορία γιά τήν ἀμαρτία.

Ἦταν πνευματικός πατέρας μέ γνήσιο Ὁρθόδοξο φρόνημα, ἐγκράτεια, ταπείνωση καί ἀγνότητα. Εἶχε πάρα πολύ χιοῦμορ καί ἔλεγε ἀνέκδοτα μέσα σέ πνευματική ἀτμόσφαιρα χαρμολύπης. "Όταν κάποιος του ἔλεγε: «Πάτερ Κωνσταντίνε, σταυρῶστε μας», ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε ἐρωτηματικά: «Μέ πόσα καρφιά;». "Όποιος στό ἐξομολογητήριο ἀσπαζόταν τό χέρι του, αἰσθανόταν ὅτι ἀσπαζόταν λείψανο καί εὐωδίαζε τό χέρι. Ἦταν διά Χριστόν σαλός, ἀφοῦ ἔκρυβε τήν ἀγιότητα του. "Όταν κάποιος ἐξ ἀποστάσεως ἔξω ἀπό τόν Ἅγιο Κωνσταντῖνο τόν καλοῦσε μέ τό ὄνομά του «Πάτερ Κωνσταντίνε», ὁ Γέροντας ἔτρεχε πρὸς τό μέρος του καλοῦντα, γιά νά συνομιλήσει πνευματικά μαζί του.

Ἦταν γλυκός καί πρῶς. Πάνω ἀπό τίς ἀνάγκες του ἔβραζε τίς ἀνάγκες τῶν πνευματικῶν του παιδιῶν. Ποτέ δέν κατέκρινε κανένα. Στό ἐξομολογητήριο δέν εἶχε ποτέ περιέργεια οὔτε ἀσκοῦσε καμία πίεση. Διεῖσδυε στήν ψυχή του ἐξομολογούμενου. Ἐκανε τεράστια ὑπομονή μέχρι κάποιος νά συνέλθει ἀπό τά πάθη του. Αὐτό πού κατάφερε ὡς πνευματικός νά μεταδώσει στά πνευματικά του παιδιά ἦταν ὁ Θεῖος ἔρωτας. •

ΤΩΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΣ ΣΤΟΝ ΘΡΟΝΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

*Ξεκίνησα μέ δάκρυα καί βόγγηξε ἡ καρδιά μου στό Θεό καί σπάρραξε.
Μᾶς ἀνέθρεψες, δίψασες, πείναςες, καί φτώχνες γιά νά μᾶς ξεκουράσεις πνευματικά!
Ἦσουν ὁ κῆπος ὁ νηφάλιος καί τό τρεχούμενο νερό του Παράδεισου.
Μᾶς σκέπαζες ὀλόκληρους μέ τά πλατιά σου μάτια τά μεγάλα.
Σάν οὐράνιο περιβόλι κράτησες τίς καρδιές μας.
Ἀγαποῦσες τίς σπηλιές τῆς ἀγνότητας, ἐκεῖ ἔθρεψες τίς φλέβες μας.
Σάν εἰκόνες Ἁγίων Ἀγγέλων, ψηλάφησες τά παραθύρια τῶν συλλογισμῶν μας.
Καί σήκωσες τά σκοτάδια τῆς ἀμαρτίας μας στή θεϊκή ἀνηφόρα του Οὐρανοῦ.
Στούς ὤμους σου σάν δρέπανα τά ποτάμια τῆς ἀμαρτίας μας ἐξίλεωμένα στά μάτια του Θεοῦ.
Τό δικό σου τέλος, Πατέρα Κωνσταντίνε, εἶναι ἡ ἀρχή τῆς αἰώνιας ζωῆς.
Σέ εὐχαριστοῦμε γιά ὅ,τι μᾶς πρόσφερες!*

Πανελλήνιο Έπιστημονικό Συνέδριο: «Ο Ρήγας και ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός στη Θεσσαλία»

Πραγματοποιήθηκε με επιτυχία το διαδικτυακό Πανελλήνιο Έπιστημονικό Συνέδριο στο πλαίσιο των εορτασμών για τα 200 χρόνια από την Έλληνική Έπανάσταση, με θέμα «Ο Ρήγας και ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός στη Θεσσαλία», πού πραγματοποιήθηκε στις 5 και 6/11/2021.

Ειδικότερα, το Πανελλήνιο Έπιστημονικό Συνέδριο οργανώθηκε από την Ίερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος, διά της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας, σε συνεργασία επίσης με την Ίερά Μητρόπολη Δημητριάδος, την Περιφέρεια Θεσσαλίας και το Έργαστήριο Λαογραφίας & Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Τμήματος Ιστορίας και Έθνολογίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τους φορείς: ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΚΙΒΩΤΟΣ «γιατί η διάσωση του πολιτιστικού αποθέματος» (Βόλος), Γενικά Αρχεία του Κράτους-Γ.Α.Κ. Μαγνησίας (Βόλος), Έπιστημονική Έταιρεία Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα (Βελεστίνο), Έταιρεία Θεσσαλικών Έρευνών (Βόλος), Φιλολογικός, Ιστορικός, Λογοτεχνικός Σύνδεσμος (Φ.Ι.ΛΟ.Σ.) Τρικάλων (Τρίκαλα), Σύνδεσμος Φιλολόγων ν. Λάρισας (Λάρισα), Φίλοι της Βιβλιοθήκης - Για την ύποστήριξη των Βιβλιοθηκών του Δήμου Τυρνάβου (Τύρναβος), Μουσείο Πόλης Καρδίτσας (Καρδίτσα), Φιλολογική Ιστορική Αρχαιολογική Λαογραφική Έταιρεία Θεσσαλίας (Λάρισα).

Η θεματολογία του Συνεδρίου εκτεινόταν σε δύο θεματικούς άξονες: Ο πρώτος αφορούσε το πνευματικό περιβάλλον του Διαφωτισμού, με το οποίο συνδέθηκε ο Ρήγας και η διασύνδεσή του με αξιόλογους Έλληνες λογίους της εποχής. Ο δεύτερος αφορούσε τους λόγιους και ιερομονάχους πού συνδέθηκαν με

τόν Νεοελληνικό Διαφωτισμό και την εκπαίδευση στη Θεσσαλία. Άλλωστε, η Θεσσαλία ανέδειξε πολλές προσωπικότητες και λόγιους την εποχή εκείνη όπως: ο Ρήγας Βελεστινλής, ο Άνθιμος Γαζής, ο Δανιήλ Φιλιππίδης, ο Κωνσταντίνος Κούμας, ο Γρηγόριος Κωνσταντᾶς, ο Διονύσιος Πύρρος, ο Στέφανος Δούγκας, ο Δημήτριος Άλεξανδρίδης, ο Ίωάννης Πέζαρος, ο Δημήτριος Γοβδελάς, ο Κωνσταντῖνος Οικονόμος, ο Ίωάννης Οικονόμος Λογιώτατος, ο Χριστόφορος Περραιβός, ο Έπιφάνιος Δημητριάδης, ο Στέφανος Κομμητᾶς, ο Θεοκλιτὸς Φαρμακίδης, ο Ζήσης Κάβρας κ.ά.

Χαιρετισμούς στο Συνέδριο ἀπηύθυναν ὁ Περιφερειάρχης Θεσσαλίας **κ. Κων/νος Ἀγοραστός**, ἡ Ἀντιπεριφερειάρχης Μαγνησίας **κ. Δωροθέα Κολυνδρίνη**, ἡ Ὑφυπουργὸς Παιδείας & Θρησκευμάτων **κ. Ζέτα Μακρή**, ἡ Βουλευτὴς τοῦ ΣΥΡΙΖΑ Μαγνησίας **κ. Αἰκατερίνη Παπανάτσιου**, ὁ Βουλευτὴς τοῦ ΣΥΡΙΖΑ Μαγνησίας **κ. Ἀλέξανδρος Μεικόπουλος**, ἐκ μέρους τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Επιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος Καθηγητὴς **κ. Μανόλης Γ. Βαρβούνης**, Κοσμητὸρας τῆς Σχολῆς Κλασσικῶν & Ἀνθρωπιστικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν συνεργαζόμενων φορέων καὶ τὰ μέλη τῆς τιμητικῆς ἐπιτροπῆς Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Δημητριάδος & Ἄλμυρου, **κ. Ἰγνάπος**, Ἐλασσῶνος **κ. Χαρίτων**, Θεσσαλιώτιδος & Φαναριοφερσάλων, **κ. Τιμόθεος** καὶ Λαρίσης & Τυρνάβου, **κ. Ἰερώνυμος**.

Στὶς ἀνακοινώσεις αὐτοῦ τοῦ σημαντικοῦ Συνεδρίου συμμετείχαν μέλη Δ.Ε.Π. ἑλληνικῶν πανεπιστημίων, ἐρευνητὲς καὶ ἐρευνητρίες, μελετητὲς τῆς τοπικῆς ἱστορίας καὶ ἐκπρόσωποι πνευματικῶν φορέων τῆς Θεσσαλίας. Ὅλες αὐτὲς οἱ σημαντικὲς εἰσηγήσεις, θὰ ἐκδοθῶν σὲ ἓνα συλλογικὸ τόμο, μετὰ πολὺτιμη βοήθεια τῆς Περιφέρειας Θεσσαλίας, χωρὶς τὴ στήριξη τῆς ὁποίας δὲν θὰ πραγματοποιούνταν αὐτὸ τὸ σημαντικό Συνέδριο. Ἡ ποικιλία καὶ ἡ ἐξακτινωσὴ τῶν θεματικῶν καὶ τῶν εἰσηγήσεων καλύπτουν ἓνα μεγάλο κομμάτι τῆς ἱστορίας τοῦ Διαφωτισμοῦ στὴ Θεσσαλία καὶ στο ἔργο τοῦ Ρήγα Βελεστινλή.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος **κ. Ἰγνάπος** στὸν χαιρετισμὸ τοῦ ἀνέφερε χαρακτηριστικὰ: «Ἡ ἐπέτειος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης γιὰ τὸ 1821 ἀποτελεῖ μεγάλο γεγονός καὶ γιὰ τὴν ἴδια τὴν Ἐκκλησία. Μάλιστα, τὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἦταν αὐτοὶ πού δίδασκαν καὶ κράτησαν «ζωντανή» τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὸν ἴδιο μας τὸν πολιτισμὸ. Δανειζόμενος τὰ λόγια τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰερώνυμου θὰ ἐπαναλάβω ὅτι: «Ἐμεῖς, οἱ Ἕλληνες, ἀγωνιστήκαμε ὅμως, τὸ '21, μαζί μετὰ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας, ἡ ὁποία μᾶς γαλούχησε μετὰ τὸν πόθο τῆς ἀπελευθέρωσης. Ἡ γῆ πού πατάμε εἶναι ποτισμένη μετὰ αἷμα ἀπὸ φουστάνελες καὶ ράσα! Τὸ ἔθνος μας ἐξεγέρθηκε γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν Πίστη τὴν Ἁγία καὶ τῆς Πατρίδος τὴν Ἐλευθερία, ὅπως ἔγραψε ὁ Σαμιώτης ἐπαναστάτης καὶ λόγιος Γεώργιος Κλεάνθης». Σήμερα ἔχουμε ἀνάγκη νὰ εἴμαστε μακριὰ ἀπὸ τὴς δεικνόμενες πού ἔχουμε πληρώσει ἀκριβὰ στο παρελθόν, μετὰ πνεῦμα ἐθνικῆς ὁμοψυχίας. Ἡ Ἐκκλησία σήμερα μετὰ ὅλες τὴς δυνάμεις τῆς ἐπιδιώκει πάντα τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη, ἀλλὰ καθιστώντας σαφές ὅτι τὸ 1821 εἶναι γιὰ ἐμᾶς φάρος μνήμης καὶ πηγὴ ἰσχύος».

Τὸ Συνέδριο, ἐπίσης, ἦταν καὶ ἡ κατακλειδα τῶν δράσεων καὶ ἐκδηλώσεων τοῦ φορέα πολιτισμοῦ «Μαγνητῶν Κιβωτός, γιὰ τὴ διάσωση τοῦ πολιτιστικοῦ φορέα» στο πλαίσιο τοῦ θεματικοῦ ἔτους «Μάγνητες, 200 χρόνια ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821», μετὰ ἀφορμὴ τῆς ἐπετειακῆς δράσεως πού πραγματοποιοῦνται σὲ ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα γιὰ τὰ 200 Χρόνια ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1821.

Ἄρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος: Ἐκκλησία καί Ἐπανάσταση τοῦ 1821

ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥ

Μεταξύ τῶν κληρικῶν πού στίς ἡμέρες μας ἀγωνίστηκαν νά συνεχιστοῦν τά ἰδανικά καί οἱ ἀξίες τῶν ἡρώων τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821 εἶναι ὁ μακαριστός Ἄρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος. Ἀπό νεαρῆς ἡλικίας ἐμπνεόταν ἀπό τόν νεομάρτυρα Πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄ καί ἀπό τούς μοναχούς καί τίς μοναχές πού διατήρησαν τήν ταυτότητα τῶν Ἑλλήνων κατά τή διάρκεια τῆς τεσσάρων αἰῶνων τυραννίας ἀπό τόν ἀλλοθρόσκο κατακτητή καί συνέβαλαν ἀποφασιστικά στήν εὐόδωση τοῦ Ἄγωνα τῆς Ἐθνεγερσίας.

Γιά τήν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας ἐμπνεόταν ἀπό τόν σπουδαῖο Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Μελέτιο Πηγᾶ. Ἀπό τήν Ἐθνεγερσία ἐμπνεόταν ἀπό ὄλους τούς ἀγωνιστές καί ἰδιαίτερος ἀπό τόν στρατηγό Μακρυγιάννη. Συνήθιζε νά λέγει τόν λόγο τοῦ Μακρυγιάννη: «Πίστη καί Πατρίδα μου εἶναι τό πολυτίμητο τριβαίρικό, πού μᾶς παρέδωσαν οἱ πατέρες μας, ἕνα δίδυμο ἀλλά ἀδιαίρετο χρέος ἱστορικής ὑπάρξεως» («Ἀπό κῶμα καί οὐρανό», Ἀθήνα 1999, σ. 151).

Τό 2001, γιά τά 180 χρόνια ἀπό τήν ἔναρξη τῆς Ἐπανάστασης, ἐπισκέφθηκε πολλές ἐνορίες τῶν Ἀθηνῶν καί διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος καί μιλοῦσε γιά τίς παρακαταθήκες πού μᾶς ἄφησαν οἱ Ἀγωνιστές τοῦ 1821. Ἄρχιζε τίς ὁμιλίες του ἐκεῖνες ἀπό τό ἡρωικό νησί τοῦ Κανάρη, τά Ψαρά. Τόν Αὐγούστο τοῦ 2001 μετέβη στά Καλάβρυτα, ὅπου μιλώντας στούς ἀπογόνους τῶν ἡρώων τοῦ 1821 ἔθεσε τό ἐρώτημα «πῶς φτάσαμε στό σημεῖο καί ἡ λαχτάρα γιά τήν Πατρίδα ἀντιμετωπίζεται σάν ἀρρώστια, σάν ψώρα, πού κάθε σύγχρονος ἄνθρωπος πρέπει νά μείνει μακριά της;».

Στό σημεῖο αὐτό ὁ Ἄρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἐπισήμανε ὅτι πολλές φορές λαός καί ἡγεσία «δέν εἶχαμε τή φρόνηση νά δοῦμε τή διαφορά ἀνάμεσα στόν ἐθνικισμό καί στόν πατριωτισμό, δέν μπορέσαμε πάντοτε νά καταλάβουμε ὅτι ὁ ἕνας εἶναι πολιτική ἀντίληψη, ἐνῶ ὁ ἄλλος εἶναι ἡ φωνή τοῦ Γένους. Δέν εἶχαμε τό καθαρό μάτι νά δοῦμε ὅτι οἱ πρόγονοί μας, αὐτοί πού σήκωσαν τά ὄπλα στά Καλάβρυτα, στή Μάνη, στά Ψαρά, στό Μεσολόγγι καί σέ ὅλη τήν Ἑλλάδα, δέν ὑποκινούνταν ἀπό μία ἰδεολογία, ἀλλά κατευθύνονταν ἀπό τήν πίστη στόν Θεό καί στήν πατρίδα. Ἦθελαν λευτεριά καί ἡ λευτεριά δέν εἶναι ἰδεολογία, εἶναι ἀνάσα...». («Τό πνεῦμα μή σβέννυτε», Ἀθήνα 2003, σσ. 123-125).

Γιά τόν Μοναχισμό καί γιά τίς ἀναφερθεῖσες μεγάλες προσωπικότητες τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὁ μακαριστός Ἄρχιεπίσκοπος ἔγραψε ἐμπεριστατωμένη μελέτη, πού ἀποτελεῖ ἱερή παρακαταθήκη στήν παρούσα καί στίς ἐπερχόμενες γενιές τῶν Ἑλλήνων. Σέ αὐτήν σημειώνει ὅτι κατά τούς πρώτους μετὰ τήν ἄλωση τοῦ 1453 σκοτεινούς ὅσο καί τυραννικούς γιά τούς Ἕλληνες αἰῶνες ἡ σωστική γιά τό Γένος προσφορά τῶν Μονῶν ἦταν στή στοιχειώδη Παιδεία. Ὁ Χριστόδουλος σημειώνει αὐτό πού ἔγραψε ὁ φλογερός ἱεραπόστολος Ὅσιος Εὐγένιος Γιαννούλης ὁ Αἰτωλός τό 1665, ὅτι στήν περιοχή του «ἐξέλιπε πρό πολλῶν ἤδη χρόνων ἅπαν καλόν... καί ἡ τῶν πεζῶν γραμμάτων γνῶσις» καί ὁ ἴδιος ἀγωνίστηκε νά δημιουργήσει σχολεῖα σέ μοναστήρια καί ἀλλοῦ. Τότε ἦταν πού οἱ Μονές κοντά στήν προσφορά τῆς λειτουργικῆς ἀγκαλιᾶς προσφέρουν καί τήν ἐκπαιδευτική ὑπηρεσία στό ἀδίκως δυσφημισμένο «Κρυφό Σχολεῖο», καί, ὅπως γράφει ὁ Ἄρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, «σμιλεύουν στίς ψυχές τῶν Ἑλληνοπαίδων τήν γλυκεῖαν ἐλπίδα τῆς μελλοντικῆς τοῦ Γένους ἀναστάσεως» («Ἡ συμβολή τῶν μετὰ τήν ἄλωση Μονῶν καί μοναχῶν εἰς τήν Ἐθνικήν Παλιγγενεσίαν», Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία», Ἀθήνα, 1971, σ. 15).

Ὁ Ἄρχιεπίσκοπος σημειώνει στή μελέτη του ὅτι οἱ Μονές κατά τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821 «κατέστησαν ἐπαναστατικά κέντρα καί ὀρμητήρια καί δέν εἶναι ἄνευ σημασίας τό γεγονός ὅτι τό λάβαρόν Της ὑψώθη εἰς τόν μοναστηριακόν κῶρον τῆς Ἁγίας Λαύρας Καλαβρύτων ὑπό τοῦ Πάλ. Πα-

τρῶν Γερμανοῦ...». Στή συνέχεια, ἀναφέρει ὅλες τίς Μονές καί τήν προσφορά τους, τόσο σέ χρήματα, ἀφοῦ διέθεσαν στόν Ἄγωνα ὅλα τά τιμαλφά πού τῆς εἶχαν ἀφιερῶσει οἱ πιστοί, ὅσο καί σέ μοναχούς, πού πρωτοστάτησαν στήν Ἐπανάσταση καί πολλοί ἐσφάγησαν ἀπό τόν βάρβαρο δυνάστη (αὐτ. σ.σ. 21-26).

Νέος ἀκόμη στήν ἡλικία ὁ Ἄρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἔγραψε ἐπίσης μελέτη γιά τόν μεγάλο Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Μελέτιο Πηγᾶ (1549-1601), πού πρόσφερε πολυτίμες ὑπηρεσίες στόν Ἑλληνισμό κατά τόν καιρό τῆς τουρκοκρατίας. Ἡ Ἐκκλησία τόν ἀνακήρυξε Ἅγιο γιά τίς ὑπηρεσίες πού προσέφερε καί γιά τήν ἀγιότητα τοῦ βίου του. Ὅπως γράφει ὁ Ἄρχιεπίσκοπος, διακρινόταν γιά «ὑπέροχον ἑλληνικόν φρόνημα, ζέον θρησκευτικόν αἶσθημα, πνεῦμα ὀξυδερκές... Στερρότατα ἐχόμενος τῶν πατρίων, ἀδυσώπητος πολέμιος τῆς παπικῆς θεοκρατίας, πολυτάλαντος καί διά πολλῶν φυσικῶν πεπραιοκισμένους προσόντων, ὑπῆρξεν ὁ μετὰ τό σχίσμα Φώτιος, ἀναδειχθεῖς ἰσοστάσιος ἐκεῖνου εἰς τόν ἀγῶνα κατά τῆς λατινικῆς προπαγάνδας...». («Μελέτιος ὁ Πηγᾶς», Ἐν Ἀθήναις, 1971, σ. 27).

Ὁ Ἄρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος δέν ἀνεχόταν τήν ἀδικία, τό ψέμα, τήν προσβολή τῶν ἱερῶν καί τῶν ὁσίων τοῦ Ἔθνους καί πλήρωσε τή στάση του αὐτή πολύ ἀκριβᾶ. Μία ἀπό τίς ἀδικίες πού δέν δέχθηκε ποτέ ἦταν τά ὅσα γράφτηκαν σέ βάρος τοῦ Ἁγίου Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου Ε΄. Γιά αὐτό καί ὡς Ἄρχιεπίσκοπος ἔγραψε καί ἐξέδωσε μίαν ἐμπεριστατωμένη μελέτη 725 σελίδων γιά τή μεγάλη ὅσο καί μαρτυρική αὐτή ἐκκλησιαστική προσωπικότητα. Ὅπως γράφει στόν πρόλογο τοῦ βιβλίου, ὅταν ὡς Μητροπολίτης Δημητριάδος εἶχε τυπώσει μικρό μελέτημα, μέ τίτλο «Γρηγόριος Ε΄, ὁ Ἐθνάρχης τῆς ὀδύνης», εἶχε παράλληλα ἀρχίσει νά συγκεντρώνει ὑλικό γιά τήν ἐργασία πού τελείωσε ὡς Ἄρχιεπίσκοπος. Σημειώνει σχετικά ὅτι γιά τή συγγραφή τοῦ βιβλίου «χρησιμοποιοῦτο ὁ ἐλάχιστος περισσεύων χρόνος ἀπό τόν καθημερινό φόρτο ἀπασχολήσεως καί ἰδίως διειθνετο ὄρες νυκτός» («Γρηγόριος Ε΄, ὁ Ἐθνάρχης τῆς ὀδύνης», Ἀθήνα, 2004, σ. 7).

Ἡ πανδημία στό ἐπίκεντρο τῶν Ἱερατῶν

Α΄ ΓΕΝΙΚΗ ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΞΗ

Ἡ Α΄ Γενική Ἱερατική Σύναξη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος γιά τό νέο Ἱεραποστολικό ἔτος πραγματοποιήθηκε (21/10) στό Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας ὑπό τήν προεδρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ἰγνατίου. Ἡ Σύναξη ξεκίνησε μέ τήν τέλεση Τρισαγίου ὑπέρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν & πάσης Ἑλλάδος Χριστοδούλου, τοῦ ἀπό Δημητριάδος, μέ τήν εὐκαιρία τῆς μνήμης τοῦ Ὁσίου Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ.

Ἀκολούθησε ὁ Ἀγιασμός ἐνάρξεως τῶν Συνάξεων ἀπό τόν Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ. Ἰγνάτιο, ὁ ὁποῖος πραγματοποίησε καί τόν ἐναρκτήριο Χαιρετισμό. Ὁ Σεβασμιώτατος ζήτησε «νά εἶμαστε ἐνωμένοι καί νά διακονοῦμε αὐτή τήν ἐνόπτια μέ τό ἔργο μας. Νά βοηθήσουμε τούς ἀνθρώπους νά καταλάβουν ὅτι εἶμαστε μία Ἐκκλησία. Συνέστησε σέ ὄλους προσευχή καί προσοχή γιά τόν δύσκολο χειμῶνα πού διαφαίνεται» καί εὐχήθηκε: «Δύναμη καί κουράγιο ὥστε νά μπορέσουμε μέ σύνεση νά ἀντεπεξέλθουμε στό ἔργο πού ἡ Ἐκκλησία μᾶς ἔχει ἀναθέσει»

«Νέες προκλήσεις, ἡ μετά covid-19 ἐποχή»

Στή συνέχεια, ὁ **Πρωτ. Δημήτριος Κατούνης**, Διευθυντής τῆς Σχολῆς Ἀγιογραφίας «Διά χειρός», ἀνέπτυξε τό θέμα «Νέες προκλήσεις, ἡ μετά covid-19 ἐποχή», πού ἀπασχόλησε μία ἐκ τῶν ὀκτώ ὁμάδων συμπροβληματισμοῦ ἐκ τῶν Κληρικῶν μας, πού συνέστησε ἡ Ἱερά Μητρόπολις μας καί ἐργάστηκαν μέσα στό καλοκαίρι πάνω στά ζητήματα τῆς πανδημίας.

Ὁ ὁμιλητής παρουσίασε τό κείμενο συμπερασμάτων τῆς ὁμάδος, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο, «πρώτη φορά ἡ παγκόσμια κοινότητα ἔρχεται σέ ἀμνηχανία καί καλεῖται νά ἀντιμετωπίσει καταστάσεις πού πραγματικά τέμνουν καί σηματοδοτοῦν τήν ἱστορία τῆς. Γιά πρώτη φορά ἡ ἀνθρωπότητα ἐνώθηκε κάτω ἀπό τόν πόνο καί τήν ἀγῶνιά γιά τήν ἀβεβαιότητα τοῦ παρόντος καί τή ζοφερή προσημνία τοῦ μέλλοντος», μάλιστα «ἔχει νά ἀντιμετωπίσει θέματα γιά τά ὁποῖα δέν προετοιμάστηκε:

- Α. Οἱ αἰτίες τῆς πανδημίας.
- Β. Ἡ ἀδυναμία τῆς ἱατρικῆς.
- Γ. Ἡ δύναμη τῆς φαρμακευτικῆς (κυρίως τῶν φαρμακευτικῶν ἐταιρειῶν).
- Δ. Ἡ ἀμνηχανία τῆς λογικῆς.
- Ε. Ἡ φιλοσοφία περὶ ζωῆς...
- Στ. Ἡ ἐπιβολή τοῦ φόβου...
- Ζ. Ἡ ἱεράρχηση τῶν ἀξιών.
- Η. Διαπολιτικά προβλήματα καί διακρίσεις ἰσχυρῶν καί ἀδύναμων κρατῶν καί ἐθνῶν...
- Θ. Ἡ ἀγνοία τῆς ἀλήθειας...
- Ι. Ὁ διχασμός...
- ΙΑ. Οἰκονομική κρίση...

Στή συνέχεια, ἀναφέρθηκε στό δεύτερο ἐπίπεδο τῶν προκλήσεων τῆς πανδημίας, ὅπου «ἐντάσσονται ἡ θρησκευτική πίστη καί ἡ στάση τῆς Ὁρθόδοξης ἀπέναντι σ' αὐτό τό θέμα», καθώς «ὁ κορωνοϊός κατέλαβε τούς ὀρθόδοξους ἀδιάβαστους καί ἀπροετοιμαστούς:

Α. Ὁ διχασμός καί ἡ ἀντιφατικότητα... Πρέπει νά καταλάβουμε πῶς ὁ διχασμός καί ἡ ἀντιφατικότητα τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, καί κυρίως τῶν ποιμένων, ἀπομάκρυναν πάρα πολλούς ἀνθρώπους ἀπ' αὐτή, τούς σκανδάλισαν καί τούς ἐμπόδισαν νά τήν ἐμπιστευτοῦν, καί μάλιστα σέ μία τόσο δύσκολη περίοδο τῆς ζωῆς τους, ὅπως εἶναι ἡ πανδημική κρίση πού βιώνουμε...

Β. Θεολογική ἀνεπάρκεια... Δυστυχῶς, μία γελοιοδέστατη ἡμιμάθεια μετατρέπει μερικούς κυριολεκτικά ψυχοπαθεῖς σέ καθηγη-

τές καί καθηγουμένους τοῦ λαοῦ, ἐνῶ ἕνας εἶναι ὁ μόνος καθηγητής καί ἡγούμενος, ὁ Χριστός. Αὐτή ἡ ἡμιμάθεια, σέ συνδυασμό μέ τόν ἐσφορικό ἐγωισμό, δυσφημεῖ τό Εὐαγγέλιο, διασύρει τό ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καί ἀσύστολα ἐγκληματεῖ ἀπέναντι στούς ἀνθρώπους...

Γ. Ἐλλειψη ἠγετικού καί σιβαροῦ λόγου... Δέν ἀκούστηκαν λόγια ἀληθινῆς παρηγορίας ἀπό χεῖλη ἐπίσημα. Μόνον χλιαρές προσεγγίσεις, ἀόριστα γλυκανάλατα κείμενα, ἄνευρες ἀποφάσεις καί ποικιλόμορφες παροτρύνσεις, χωρίς οὐσιαστική βαθιά τεκμηρίωση...

Δ. Φιλανθρωπία... ἡ Ἐκκλησία, μέσα ἀπό τίς συντονισμένες ἐνέργειες τῆς χρηστῆς διαχείρισης καί τῆς διάθεσης προσφορᾶς, στήριξε ὅσο μπόρεσε τούς ἐνδεεῖς καί αὐτό εἶναι πανθομολογούμενο ἀκόμη καί ἀπό τούς ἐχθρούς τῆς...

«Μέσα ἀπό τήν ὀδυνηρή ἐμπειρία τῆς πανδημίας, προέκυψαν μία σειρά ἀπό ἀνάγκες, πού ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καλεῖται νά θεραπεύσει...»

Ε. Οἰκονομική δυσπραγία... Ἡ νέα πρόκληση γιά τήν Ἐκκλησία εἶναι νά βρεῖ τούς τρόπους νά ὀρθοποδήσει οἰκονομικά ἀπό μόνη τῆς, μέ ἀξιοπρέπεια καί ἀρχοντιά, χωρίς νά περιμένει ἐλεημοσύνες καί προσβολές...

ΣΤ. Ὑπαρξιακές ἀναζητήσεις... Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχει τίς ἀπαντήσεις γιά ὅλα τά ὑπαρξιακά θέματα, ἀρκεῖ νά προσφερθοῦν στούς ἀνθρώπους μέ διάκριση καί ἀγάπη, προκειμένου νά χορτάσουν τήν πείνα καί τή δίψα τους γιά τήν ἀλήθεια...

Ζ. Πνευματικός ἀγῶνας... Μόνον ὁ πνευματικός ἀγῶνας μέ μετάνοια καί καθοδήγηση μπορεῖ νά ἀποτρέψει τήν ἀπελπισία καί τά ὀλέθρια ἀποτελέσματά τῆς...

Η. Ἡ προσέγγιση τῶν ἀνθρώπων... Ἡ διδασκαλία, τό κήρυγμα, ἡ κατήχηση, ἡ καθημερινή ἐπαφή εἶναι ἀπαραίτητο πλέον νά ἔχουν ἀνθρωπιά, εὐγένεια, θαλπωρή, αὐθεντικότητα καί εἰλικρίνεια...

ΙΚΩΝ ΣΥΝΑΞΕΩΝ ΤΗΣ 'Ι.Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Θ. Ένότητα και διαφορετικότητα... Ειδικά στην Ελλάδα, ή Έκκλησία είναι απαραίτητο να παίξει τον ένοπιό της ρόλο δυναμικά, διότι φαίνεται πώς ο δικασμός είναι ένας κίνδυνος πρό των πυλών με όληθρια πάντοτε αποτελέσματα...

Ι. Πίστη και επιστήμη... Η Έκκλησία δέν καλείται να δώσει απαντήσεις σε επιστημονικά θέματα. Δέν πρέπει να δίνει συμβουλές σε ιατρικά προβλήματα, σφετεριζόμενη τό δικαίωμα των ειδικών επιστημόνων να τό κάνουν αυτό. Άλλά και ή επιστήμη δέν έχει τό δικαίωμα να θεολογεί και να αποφαινεται για θέματα πού τό πείραμα και ή λογική δέν μπορούν να τά άγγίξουν...

ΙΑ. Έκκλησία και πολιτεία... Στην περίοδο της πανδημίας ή πολιτεία στοχοποίησε την Όρθόδοξη Έκκλησία, την ταπεινώσε, την ξευτέλισε και την κτύπησε φανερά και ύπόγεια πολλές φορές...

ΙΒ. «Κόκκινες γραμμές»... Καθώς, όμως, ή πανδημία εξελίσσεται όλο και περισσότερο σε πολιτικό γεγονός και μπαίνουν πλέον σε πρώτη γραμμή τά θέματα της πολιτικής έλευθερίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ή Έκκλησία δέν πρέπει να σιωπήσει. Δέν είναι θέματα πού άπτονται άμεσα της σωτηρίας, αλλά είναι θέματα πού θίγουν την προσωπικότητα των πολιτών, οί όποιοι είναι παιδιά της και μέλη της...».

Όλοκληρώνοντας την εισήγησή του, ό π. Δημήτριος παρατήρησε ότι «μέσα από την όδυνηρή έμπειρία της πανδημίας, προέκυψαν μία σειρά από ανάγκες, πού ή Όρθόδοξη Έκκλησία καλείται να θεραπεύσει. Είναι ή ανάγκη άγιασμού, ένιςχυσης της λατρείας, παρηγορητικού λόγου, έμπρακτης φιλανθρωπίας. Η ανάγκη πνευματικής και πολιτιστικής καλλιέργειας των κληρικών, έννημέρωσης, συμπάραστασης, καθοδήγησης. Τέλος, ή μεγάλη ανάγκη έπαναπροσδιορισμού της όρθόδοξης έκκλησιολογίας, της θεολογίας του πόνου, της διδασκαλίας περί της αιωνιότητας, της ανθρωπολογίας, της θεολογίας περί λατρείας και Μυστηρίων. Η έπιτυχής αντιμετώπιση όλων αυτών των αναγκών θά φέρει και πάλι την πολυπόθητη κανονικότητα, για την όποία όλοι έχουμε χρέος να άγωνιζόμαστε και να προσπαθοΰμε».

Β' ΓΕΝΙΚΗ ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΞΗ

Η Β' Γενική Ιερατική Σύναξη πραγματοποιήθηκε στις 16/11 με όμιλητή τον Άρχιμ. Σεβαστιανό Ζερβό, Άρχιερατικό Έπίτροπο Κισσοΰ, ό όποιος ανέπτυξε τό θέμα «Ψυχοσυναισθηματικές έπιπτώσεις της πανδημίας», πού ήταν καρπός της έργασίας της 2ης προπαρασκευαστικής ομάδας Κληρικών μας, οί όποιοι μελέτησαν, κατά την διάρκεια του θέρους, τό ζήτημα της πανδημίας σε όλες τις πτυχές της.

«Ψυχοσυναισθηματικές έπιπτώσεις στην πανδημία»

Ό όμιλητής παρατήρησε ότι «ή όλη διαχείριση της πανδημίας δόθηκε μονομερώς σε επιστημονικές ομάδες ιατρικού προσανατολισμού και εξαιρέθηκαν ειδικότητες πού θά ήταν ιδιαίτερα βοηθητικές (π.χ. ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, οικονομολόγοι, θεολόγοι, κ.λπ.)».

Ό π. Σεβαστιανός αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στην ψυχοπαθολογία της πανδημίας, έπισημαίνοντας ότι «μεγάλο ποσοστό πληθυσμού παρουσίασε κατάθλιψη, διαταραχές άυπνίας και στίσις, άυξημένες γνωστικές διαστρεβλώσεις, παράνοια, καθώς και κατάχρηση ουσιών και άλκοόλ. Έπέδειξε σκέψεις αυτοκτονίας και ανθρωποκτονίας. Στοιχείο πού έρχεται να εξηγήσει την έκρηξη του κύματος ανθρωποκτονιών των τελευταίων μηνών με θύματα κυρίως γυναίκες. Συχνή δέ είναι και ή εμφάνιση ποικίλων διαταραχών, όπως ή μετατραυματική και ή ιδεοψυχαναγκαστική, ή υπερέκθεση σε τραυματικού περιεχομένου εικόνες, ή ιδεοψυχαναγκαστική συ-

μπεριφορά και άποθησαυρισμός, ή συντροφική βία στή διάρκεια της καραντίνας». Παρατήρησε, επίσης, ότι «ό έγκλεισμός επέφερε ή έπιδείνωσε τις δυσκολίες και στις συντροφικές σχέσεις λόγω της άναγκαστικής έγγύτητας, ένω μέ την επέλευση του ίου βασικά θέματα της ανθρωπίνης ύπαρξης μετασχηματίστηκαν, άμφισβητήθηκαν ή και χλευάστηκαν, ένω συνήθειες και άυτοματισμοί της καθημερινότητας πέρασαν στην άδράνεια, δημιουργώντας έτι περαιτέρω θέματα, όπως αυτό του άνέκφραστου πόνου πού άπορρέει από την άπώλεια ενός αγαπημένου προσώπου...».

Άκολουθως, ό όμιλητής αναφέρθηκε στή «στοχοποίηση του θρησκευόμενου κόσμου, πού προκάλεσε αισθήματα ματαιώσης, ένοχών και μείωσης. Ό δέ ποιμένας στιγματίστηκε και κατέστη πληγωμένος θεραπευτής, άπολαμβάνοντας μία γεύση της έμπειρίας του Μεγάλου Πληγωμένου θεραπευτή, του Χριστού. Ξαφνικά και έντελώς άπροετοιμάστος, ήλθε άντιμέτωπος μέ τή διαχείριση προβλημάτων σε άτομικό και διαπροσωπικό επίπεδο. Έζησε την παν-

«Η παρούσα κρίση
θά μπορούσε
να αποτελέσει
μία μοναδική εύκαιρία
έπανεκκίνησης
και δραστηριοποίησης
της Έκκλησίας...»

δημία και τά προβλήματά της άμεσα και έμμεσα. Έκλήθη να αντιμετώψει την άπομόνωση, την άμφισβήτηση, την ψυχική κόπωση, τον θυμό και τις άπώλειες, τόσο του έαυτού του όσο και των ποιμενομένων. Αισθάνθηκε να εξαντλούνται τά ψυχικά του άποθέματα και να ξεθωριάζει ή άνθεκτικότητά του... Μίλησε, επίσης, για την άνάπτυξη ψυχικής άνθεκτικότητας, πού συνδέεται άμεσα μέ την πνευματικότητα, ή όποία «έκλαμβάνει τά τραυματικά γεγονότα ως μέσα άπόκτησης γνώσεων και εύκαιρία για διορθώσεις και βελτιώσεις της ζωής... Ό πνευματικός προσανατολισμός βοηθά τό άτομο να άποσύρει τά διαχωριστικά πού θέτει ό ύλιστικός τρόπος ζωής και να έλθει σε έπαφή μέ την άβυσσο των αισθημάτων, των σκέψεων και των αισθήσεων του, να ένδυναμώσει την ουσία του και να απαντήσει σε ύπαρξιακές έρωτήσεις. Από τά παραπάνω προκύπτει ότι ή παρούσα κρίση θά μπορούσε να αποτελέσει μία μοναδική εύκαιρία έπανεκκίνησης και δραστηριοποίησης της Έκκλησίας για να παράσχει ένισχυτικά έφόδια στους ανθρώπους πού άναζητούν βαθύτερα νοήματα, ύψηλότερες άξίες και σύνδεση μέ δεξαμενές άντλησης δύναμης...».

Κλείνοντας, ό π. Σεβαστιανός παρουσίασε «ένα χριστιανικό μοντέλο αντιμετώπισης τραυματικών έμπειριών πού θά μπορούσε να βασιστεί στους άκόλουθους έξι άξονες: την παροχή βιβλικών προτύπων για τή διαχείριση τραύματος, τή δημιουργία πνευματικής άνθεκτικότητας, τή νοσηματοδότηση των γεγονότων, την έλπίδα, τή μετατραυματική άνάπτυξη και την ένδυνάμωση μέ πνευματικές άσκησης», έπισημαίνοντας ότι «θά ήταν πολύ λυσιτελής ή παρακίνηση των πιστών να έντρυφήσουν στή συστηματική εξάσκηση της μονολόγισης και γενικότερης προσευχής, καθώς και στην προσεκτική άνάγνωση των γραφών με σκοπό την κοινωνία μέ τον Θεό για άντληση δύναμης και στήριξης».

Άκολούθησε διάλογος έπί των εισηγήσεων και ή σύνοψη των συμπερασμάτων από τον Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ίγνάτιο. •

«Στό χέρι μας είναι νά δοῦμε μετά τ

Ἐφ' ὅλης τῆς ὕλης συνέντευξη παραχώρησε (3/10) στήν ἐφημερίδα «Θεσσαλία» καί στόν δημοσιογράφο Φώτη Σπανό ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος. Ὁλόκληρη ἡ συνέντευξη ἔχει ὡς ἑξῆς:

Θ: Μετά ἀπό 1,5 χρόνο πανδημίας, πιστεύετε ὅτι πλησιάζουμε στό τέλος τῆς;

Δ.Ι.: Ἐλπίζουμε ὅτι δέν θ' ἀργήσει τό πολυπόητο τέλος αὐτῆς τῆς μεγάλης περιπέτειας, πού ἀπειλεῖ τά πολύτιμα δῶρα τοῦ Θεοῦ, τήν ὑγεία καί τή ζωή μας καί δοκιμάζει τίς ἀντοχές μας, τήν κοινωνική ἰσορροπία καί ἐνόπια, τή λειτουργία τῆς οἰκονομίας καί τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος καί τόσα ἄλλα. Βέβαια, γιά νά ἐπιτευχθεῖ ὁ στόχος αὐτός χρειάζομαστε, πρωτίστως, τήν Χάρη καί τό Ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τά ὁποῖα διαρκῶς ἐπιζητοῦμε, ἐνῶ ἀπαιτεῖται ἡ προσαρμογή μας στίς ὑποδείξεις τῶν εἰδικῶν, οἱ ὁποῖοι μᾶς προσφέρουν συγκεκριμένους τρόπους, προκειμένου νά θωρακίσουμε τήν ὑγεία μας καί νά ἀναχαιτίσουμε τήν περαιτέρω ἐξάπλωση τῆς πανδημίας.

Θ: Ἐπίσημα ἡ Ἐκκλησία τάχθηκε ὑπέρ τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Φαίνεται, ὅμως, πῶς ἕνα ποσοστό ἱερέων ἀλλά καί σέ ἀρκετά μοναστήρια ὑπάρχει ἀκόμη διάθεση κατά τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Μέ δεδομένη τήν ἐπίδραση πού ἔχουν οἱ ἱερεῖς καί οἱ μοναχοί σέ ἕνα τμήμα τῶν πιστῶν, τί πρέπει νά περιμένουμε γιά τό ἐπόμενο διάστημα;

Δ.Ι.: Δυστυχῶς ἔχουν παρατηρηθεῖ περιπτώσεις σάν κι αὐτές πού περιγράφετε, Κληρικῶν καί Μοναχῶν, πού ἀκολουθοῦν ἕνα δικό τους δρόμο, θέτουν ἑαυτούς ὑπέρανω τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος, ἀμφισβητοῦν τίς ἀποφάσεις τῶν ἐπίσημων Συνοδικῶν ὀργάνων καί ἐπιδιώκουν νά ἐπιβάλουν κλίμα ἔντασης καί διχόνοιας. Ἐχομε πεῖ πολλές φορές ὅτι συνηθιστά τραγωδία γιά ἕναν πνευματικό ἄνθρωπο καί δὴ Κληρικό, νά ὑποκύπτει στόν πειρασμό τῆς αὐτοδικαίωσης καί νά θεωρεῖ ἑαυτόν αὐθεντικό φορέα τῆς Θεῆς χάριτος καί γνήσιο πρόμαχο τῆς Ὁρθοδοξίας. Τονίσαμε, ἐπίσης, ὅτι εἶναι παράλογο νά προσδίδουμε πνευματικά χαρακτηριστικά σέ ζητήματα πού δέν εἶναι πνευματικά, ἀλλά καθαρά ἐπιστημονικά καί δέν θίγουν τήν πίστη καί τή ζωή μας μέσα στήν Ἐκκλησία. Ἄναφέρομαι, φυσικά, στή χρήση τῆς μάσκας ἐντός τῶν Ἱερῶν Ναῶν καί στήν ἐπιλογή τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Θεωρῶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοί ἔχουν ἐγκλωβιστεῖ σέ μιά στείρα ἄρνηση, ἔχουν γοητευτεῖ ἀπό τή «λατρεία» τῶν ὀπαδῶν τους καί δέν ἀντιλαμβάνονται ὅτι ὀδηγοῦν ἑαυτούς καί ἀλλήλους στόν γκρεμό.

«Πρέπει ὅλοι νά κατανοήσουν ὅτι οἱ ἀκρότιες, ἡ ἀνυπακοή στήν Ἐκκλησία καί ἡ ἐκτροπή τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, σέ περιόδους, μάλιστα, πανδημίας, σκοτώνουν καί πνευματικῶς καί σωματικῶς...»

Στή Μητρόπολή μας, ἔχοντας βιώσει ὡς τώρα τόν πόνο τῆς ἀπώλειας δύο ἐκλεκτῶν Κληρικῶν μας, ἐκκλησιαστικῶν στελεχῶν, ἀλλά καί πλειάδος μελῶν τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, θέσαμε φραγμό στήν ἐξέλιξη τοῦ κακοῦ, ἀπαιτώντας ἀπό τούς Κληρικούς μας καί τά στελέχη τῶν ἐνοριῶν μας εἴτε τόν ἐμβολιασμό, εἴτε τήν διενέργεια δύο τέσσερις ἐβδομαδιαίως. Ἡ ἀπόφασή μας αὐτή, πού τηρεῖται ἀπαρεγκλίτως ὡς τώρα, εἶναι καρπός τῆς ἀγάπης καί τῆς ποιμαντικῆς μας εὐθύνης ἐναντί τοῦ ποιμνίου μας καί δέν πρόκειται νά ἀρθεῖ ἕως ὅτου ἀναχαιτιστεῖ τό κακό. Εἶναι εὐτυχές, ἐπίσης, τό γεγονός ὅτι τά Μοναστήρια μας ἔχουν προστατευτεῖ στόν καιρό τῆς δοκιμασίας καί τηροῦν τά προβλεπόμενα ὑγειονομικά μέτρα μέ τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο τρό-

πο. Τό ἴδιο συμβαίνει στίς ἐνορίες μας μέ τήν εὐθύνη τῶν Κληρικῶν μας. Σέ κάθε περίπτωση, πρέπει ὅλοι νά κατανοήσουν ὅτι οἱ ἀκρότιες, ἡ ἀνυπακοή στήν Ἐκκλησία καί ἡ ἐκτροπή τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, σέ περιόδους, μάλιστα, πανδημίας, σκοτώνουν καί πνευματικῶς καί σωματικῶς.

Θ: Ποιά εἶναι τά διδάγματα ἀπό τήν πρωτοφανή ὑγειονομική κρίση πού ζοῦμε; Θά δοῦμε μιά ἄλλη κοινωνία, ὅταν θά ἔχει τελειώσει αὐτός ὁ ἐφιάλτης;

Δ.Ι.: Εἶναι πολλά τά διδάγματα, πού κατά καιρούς ἔχομε ἐπισημάνει. Καταρχᾶς, καταρρίπτεται ὅλον αὐτόν τόν καιρό τό ἀφήγημα τῆς ἀνθρώπινης παντοδυναμίας. Οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε φθαρτοί καί ἀδύναμοι μπροστά σέ νεοφανεῖς κινδύνους σάν κι αὐτόν πού μᾶς ἀπειλεῖ. Ὁ Θεός ἐπιτρέπει αὐτή τήν παιδαγωγία γιά νά ταπεινωθῶμε, νά ἀναλογιστοῦμε τά λάθη μας, νά καταστειλοῦμε τήν καταστροφική ἀλαζονεία μας καί νά πάρουμε τή ζωή μας ἀλλιῶς.

Ἡ Ἐπιστήμη, ἐπίσης, δέν εἶναι παντοδύναμη. Παρά τό γεγονός ὅτι ἔχει φθάσει, πλέον, σέ κατακτήσεις πού ξεπερνοῦν τήν πιο προωθημένη φαντασία, ἐντούτοις φαντάζει ἀδύναμη νά προστατέψει τήν ἀνθρωπότητα ἀπό ἕναν ὑγειονομικό κίνδυνο, πού ἐντοπίζεται μόνο στά πειραματικά ἐργαστήρια. Καταρρίπτεται ἔτσι καί ὁ μύθος τῆς ἐπιστημονικῆς παντοδυναμίας. Καί μπορεῖ ὅλοι μας νά προσευχόμαστε νά φωτίσει ὁ Θεός τίς διάνοιες τῶν ἐπιστημόνων, γιά νά βροῦν διέξοδο στό ἀδιέξοδο τῆς πανδημίας, μέχρι νά συμβεῖ αὐτό, ὅμως, ἡ ἀνθρωπότητα θρηνεῖ ἑκατομμύρια θύματα καί θά θρηνεῖ γιά ἀρκετό διάστημα ἀκόμη.

Πρέπει νά ξαναδοῦμε τήν ποιότητα τῆς θρησκευτικότητας, τῆς πνευματικότητάς μας. Ἐκκλησιαστική ζωή δέν ὑφίσταται, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀρνεῖται νά συμβαδίσει μέ τό σύνολο τῶν πιστῶν καί αὐτονομεῖται, ἐρμηνεύοντας τά πράγματα κατά τό δοκοῦν. Ἡ ὑπακοή στήν Ἐκκλησία σώζει. Ἡ ἀνυπακοή καί ἡ αὐτονομία καταστρέφουν καί θέτουν τούς ἀλαζόνες τῆς πίστεως ἐκτός Αὐτῆς.

Ἐχομε ἀνάγκη ἀπό τή Χάρη καί τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, περισσότερο ἀπό ποτέ! Ἡ νοοτροπία τῆς ἐποχῆς θέλησε νά Τόν θέσει στό περιθώριο τοῦ κοινωνικοῦ βίου καί νά Τόν περιορίσει στό πλαίσιο τῆς ἰδιωτικότητας. Ἡ θρησκευτική πίστη καί μάλιστα, ἡ Χριστιανική καί Ὁρθόδοξη, κλεψάστηκε, ὑποτιμήθηκε, ὑπονομεύτηκε. Ἄλλα πιστεύματα ἐπιχείρησαν νά τήν ὑποκαταστήσουν, κρατώντας δὴθεν τό λάβαρο τῆς «προόδου». Μπουχτίσαμε πιά ἀπό τήν «πρόοδο», τά ἀποτελέσματα τῆς ὁποίας ζοῦμε, σέ ὅλη τήν τραγικότητά τους. Πανδημία, διεθνῆς ἀκαταστασία, ἔξαρση τῆς ἐγκληματικότητας, θρησκευτικός φανατισμός, περιφρόνηση καί προσβολή τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, «θρίαμβος» τοῦ ἀμοραλισμοῦ καί τῆς ἀνηθικότητας, ἀνατροπή τῶν ὑγιῶν Παραδόσεων καί Ἀρχῶν καί τόσα ἄλλα. Καί τώρα δρέπουμε τούς καρπούς τῶν αὐτοκτονικῶν ἐπιλογῶν μας. Ἄναμφίβολα, λοιπόν, θά δοῦμε μιά ἄλλη κοινωνία, ὅταν τελειώσει ὁ ἐφιάλτης. Στό χέρι μας, ὅμως, εἶναι νά δοῦμε μιά καλύτερη κοινωνία, ἀρκεῖ νά μετανοήσουμε γιά νά λάθη μας, νά γίνουμε πιο ταπεινοί καί νά ἐπιστρέψουμε στήν ἀσφάλεια τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στή ζωή μας.

Θ: Σέ ποῖο στάδιο βρίσκεται αὐτή τή στιγμή ἡ ἐπένδυση στίς Νηές; Μποροῦμε νά ἐλπίζουμε ὅτι κάποια στιγμή θά λάβει σάρκα καί οὐτᾶ; Ἦδη ἀσχολεῖστε μέ αὐτό τό θέμα σχεδόν 24 χρόνια.

Δ.Ι.: Καί δυστυχῶς, πρὶν ἀπό μένα, ἄλλα τόσα ὁ Μακαριστός Χριστόδουλος. Πρόκειται γιά ἀπαράδεκτες καταστάσεις, πού συνοδεύουν διαχρονικά κάθε προσπάθεια ἀξιοποίησης περιουσιακοῦ στοιχείου ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας καί ὀδηγοῦν σέ ἀνεξήγητες καθυστερήσεις εἰς βάρος τῆς ἀνάπτυξης τοῦ τόπου καί τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος. Ὅλοι γνωρίζουν ὅτι ἡ ἐν λόγω ἔκταση ἀγοράστηκε πρὶν ἀπό διακόσια καί πλέον χρόνια, μέ ΑΣΠΡΑ (τό νόμισμα τῆς ἐποχῆς) ἀπό τούς μοναχοῦς. Τό γεγονός ἐπιβεβαιώνει ἔνορκως

ήν πανδημία μία καλύτερη κοινωνία»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ κ. ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΣΤΗ «ΘΕΣΣΑΛΙΑ»

μαρτυρίες όσων εργάστηκαν για τό Μοναστήρι στο παρελθόν, πού ξεπερνούν τά εκατό χρόνια. Θέλω νά πιστεύω ότι οι όποιες άγκυλώσεις έχουν ξεπεραστεί πλέον και τό έργο, επιτέλους, θά λάβει σάρκα και όσπιά. Στή ζωή μου έχω μάθει νά περιμένω και νά επιμένω και νά μίν υποχωρώ όταν πρόκειται νά υπερασπιστώ τά δίκαια τής Έκκλησίας.

Θ: Τά Σπίτια Γαλήνης άνοιξαν ξανά και προσφέρουν δωρεάν φαγητό έν μέσω πανδημίας. Γιά ακόμη μιά φορά στηρίζονται στην άλληλεγγύη τών πιστών. Δέν θά έπρεπε ή κυβέρνηση νά μεριμνήσει και νά προσφέρει οικονομική βοήθεια για τά χιλιάδες ένοριακά συσσίτια πανελλαδικά;

Δ.Ι.: Πολλά είναι αυτά πού θά μπορούσαν νά γίνουν και δέν γίνονται στην πατρίδα μας. Γι' αυτό ή Έκκλησία μας δέν στηρίζεται σέ έξωθεν δυνάμεις, για νά διευθετήσει τό έργο της αλλά στή βοήθεια του Θεού και στην άμέριστη συμπαράσταση του λαού μας, ό όποιος γνωρίζει, εκτιμά και στηρίζει. Βέβαια, δέν πρέπει νά ξεχνούμε και τό

πλήθος τών έθελοντικών στελεχών, ή συμβολή τών όποιών είναι καθοριστική. Έλπίζουμε νά έρθει ό καιρός πού οι Κυβερνήσεις θά στηρίξουν έμπράκτως αυτό τό έργο. Τουλάχιστον, όμως, όλες αναγνωρίζουν, κατά καιρούς, ή σημασία του στή διατήρηση τής κοινωνικής συνοχής και ίσορροπίας, μάλιστα σέ εποχές κρίσεων, σάν κι αυτές πού ζήσαμε και ζούμε.

Έμεις έχουμε μάθει νά εργαζόμαστε και νά προσφέρουμε στον λαό μας υπό οίεσδήποτε συνθήκες, έλπίζοντας πάντα στην Χάρη του Θεού και στην βοήθεια του λαού. Δέν περιμένουμε την αναγνώριση κανενός, ούτε μās ενδιαφέρει ό έπαινος τών ανθρώπων. Όλα γίνονται για τίν δόξα του Θεού και τίν ωφέλεια του λαού.

Θ: Είστε μέλος τής Έπιτροπής για τό 2021. Τελικά, πώς πρέπει, ως έθνος, νά δούμε αυτή ή σημαντική επέτειο, ποιά μηνύματα νά λάβουμε για τίν πορεία 200 ετών του Έλληνικού Κράτους; Ήδη έχει ξεκινήσει μιά συζήτηση για τίν Ελλάδα του 2040. Πώς σκέπτεστε τίν Ελλάδα μετά από 20 χρόνια;

Δ.Ι.: Η επέτειος τών 200 ετών από τίν Έπανάσταση του 1821 δέν είναι απλώς μιά άφορμή γιορτής και αναπέρωσης του πατριωτικού ιδεώδους αλλά πρέπει νά γίνει πεδίο ιστορικού αναστοχασμού και περισυλλογής. Νά αναλογιστούμε τής Άρχές και τής Άξίες τής Πίστης και τής Έθνικής αυτοσυνειδησίας, πού κράτησαν ζωντανό τό όραμα τής Έλευθερίας κατά ή μακράιωνη περίοδο τής σκλαβιάς. Νά αναλογιστούμε τά λάθη και τής άδυναμίες τών προγόνων μας, πού έθεσαν σέ δοκιμασία τον άγώνα τής Έλευθερίας. Νά απομονώσουμε εκείνες τής «έπιστημονικές» φωνές, πού επιχειρούν νά ξαναγρά-

ψουν τίν ιστορία μέσα από τό πρίσμα τών προσωπικών ιδεολογικο-πολιτικών τους προϋποθέσεων. Η Ίστορία μιά φορά γράφεται. Δέν ξαναγράφεται, δέν διαγράφεται, δέν παραγράφεται!

Στά 200 χρόνια του έλεύθερου βίου μας περάσαμε πολλά. Κατακτήθηκαν στόχοι, έγιναν όμως και λάθη έγκληματικά, πού στοίχισαν στην Έλευθερία, στή Δημοκρατία, στην κοινωνική Δικαιοσύνη. Όφείλουμε νά επιδείξουμε όλοι, Πολιτεία και Έκκλησία, πολιτικές παρατάξεις, αλλά και ό άπλος λαός, τίν απαραίτητη αυτοκριτική μας, νά καταδικάσουμε τής άστοχες επιλογές μας, νά ταπεινωθούμε, για νά πάμε μπροστά.

Θ: Βλέπουμε νέους ανθρώπους στή Μητρόπολή μας νά χειροτονούνται και νά θέλουν νά γίνουν ιερείς ακόμη και άμμοθί. Ποιοί είναι οι λόγοι πού έλκουν κάποιον νά ένταχθεί στην ιεραρχία;

Δ.Ι.: Πρόκειται για διαρκές θαύμα, πού δείχνει ότι ζει Κύριος ό Θεός. Σκέπει και εύλογεί τίν Έκκλησία Του, για νά μπορεί νά επιτελεί άπρόσκοπτα τό έργο Της. Όταν μιλήσει ή Χάρη του Θεού στην ανθρώπινη καρδιά, όταν ή κλίση και ή κλήση είναι αυθεντικές, τότε καμία δυσκολία δέν μπορεί νά αναχαιτίσει εκείνον πού αποφασίζει νά αφιερώσει ή ζωή του στον Χριστό και νά διακονήσει τίν Έκκλησία. Από τίν αρχή τής διακονίας μας στην Δημητριάδα απευθύναμε πρόσκληση σέ εκείνους πού ποθούν τίν Ίερωσύνη νά μίν επιτρέψουν έξωτερικούς παράγοντες και αναστολές νά αποτρέψουν τίν ιερό πόθο τής καρδιάς τους. Στην πρόσκλησή μας ανταποκρίθηκαν πολλοί. Τους εύχαριστώ και τους επαινώ!

Θ: Τό μουσειό τής Μακρινίτσας αποτελεί μιά σύγχρονη κιβωτό τών όρθόδοξων κειμηλίων τής περιοχή μας. Ύπάρχουν σχέδια και για νέα μουσεια για τίν φύλαξη όλου του τεράστιου πνευματικού πλούτου πού διαθέτει ό τόπος μας;

Δ.Ι.: Πράγματι, είναι ένα έργο πνοής, πού συμβάλλει στή διατήρηση, ανάδειξη και προβολή τής μεγάλης πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς του Πηλίου. Είναι ένα όραμα του Πρωτοσυγκέλλου τής Μητροπόλεώς μας, του π. Δαμασκηνού, ό όποιος, μέ επιμονή και πί-

«Η Ίστορία μιά φορά γράφεται. Δέν ξαναγράφεται, δέν διαγράφεται, δέν παραγράφεται!»

στη στον ιερό αυτό σκοπό, ξεπέρασε τής μεγάλες δυσκολίες πού προέκυψαν στην πορεία και δημιούργησε ένα μουσειό πρότυπο όχι μόνο στον τόπο μας, αλλά πανελλαδικά, πού λειτουργεί μέ τά πιά εξέλιγμένα μέσα και τούς κανόνες τής σύγχρονης μουσειολογίας. Και βέβαια, υπάρχουν σχέδια δημιουργίας ανάλογων Μουσείων και σέ άλλα μέρη του Πηλίου, όπως π.χ. στις Μηλίες, όπου ήδη τό έργο έχει ένταχθεί στο πρόγραμμα τών δράσεων τής Έπιτροπής «Έλλάδα 2021».

Θ: Η ανακαίνιση τής Μονής Ξενιάς και ή δημιουργία του Βρεφικού Σταθμού στην Αγριά είναι έργα πού υλοποιούνται και τά όποια ξεκίνησαν πρό πανδημίας. Σέ πιά στάδιο βρίσκονται; Ύπάρχουν άλλα έργα στον σχεδιασμό σας;

Δ.Ι.: Πρόκειται για έργα πνοής, πού βρίσκονται σέ εξέλιξη και υλοποιούνται μέ ίδιους πόρους. Τό πρώτο αφορά στην έκ βάθρων αναστήλωση ενός περίφημου και ιστορικού θρησκευτικού μνημείου, τό όποιο φιλοδοξούμε νά καταστεί και πάλι χώρος προσευχής, φιλοξενίας και έλεύθερου διαλόγου. Τό δεύτερο θά δώσει ανάσα στις οικογένειες τής περιοχής. Φιλοδοξούμε ότι στο έγγυς μέλλον θά τεθεί σέ λειτουργία.

Ἐπείγουσα Ἐγκύκλιος τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος γιά τή στάση τῶν Κληρικῶν ἔναντι τῆς πανδημίας

Επείγον Ἐγκύκλιο Σημεῖωμα ἀπέστειλε πρὸς τοὺς Κληρικούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Ἰγνάτιος, ἐπανερχόμενος στό ζήτημα τῆς στάσης τῶν κληρικῶν μας ἀπέναντι στήν πανδημία καί τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Ὁλόκληρο τό Σημεῖωμα ἔχει ὡς ἑξῆς:

Θέμα: «**Ἀπαγόρευση τοποθετίσεων γιά τόν μὴ ἐμβολιασμό γιά τή νόσο covid-19**»

Ἀγαπτιοί πατέρες καί ἀδελφοί,

Μέ τό ὑπ. ἀριθμ. πρωτ. 724/26/8/2021 Ἐγκύκλιο Σημεῖομά μου, τόν περασμένο Αὐγούστο, ἀπευθύνθηκα μέ τρόπο πατρικό καί πα-

ραιντικό πρὸς ὄλους σας γιά τή δύσκολη κατάσταση πού συνεχίζεται λόγω τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ covid-19 καί τόν ἐμβολιασμό σας. Ἀτυχῶς, ἀναγκάζομαι, ὡς μὴ ὄφειλε, νά ἐπανέλθω, ἔχοντας ἐξαντλήσει τά περιθώρια ἀνοχῆς καί ὑπομονῆς γιά περιπτώσεις ἀπαράδεκτης στάσης συμπερσβυτέρων μας πού προξενοῦν τεράστια ζημία στοὺς ἀδελφούς μας πιστοὺς.

Ἀπό τοῦδε καί στό ἐξῆς ἀπαγορεύουμε αὐστηρότητα κάθε ἀναφορά στήν ἀσθένεια covid-19 καί στόν μὴ ἐμβολιασμό, εἴτε σέ κήρυγμα, εἴτε σέ ἄλλη περίπτωση, καθώς ἐπίσης καί στά πλαίσια τῆς ἐξομολόγησης καί τῆς προσωπικῆς ἐπικοινωνίας σας μέ τοὺς ἐνορίτες σας. Ὅπου, μέσῳ τῶν πιστῶν, πληροφορηθοῦμε ὅτι δέν τηρεῖται αὐτή ἡ ἀπαγόρευση θά ἐπεμβαίνουμε προσωπικά ἐπιβάλλοντας κυρώσεις, μέ πρῶτες τήν ἄρση τῆς εὐλογίας νά κηρύττετε καί νά ἐξομολογεῖτε.

Ἐπίσης, καθώς τά περιθώρια ἔχουν στενέψει, θά ἐξετάσουμε προσωπικά, μία πρὸς μία, τίς περιπτώσεις ἱερέων οἱ ὁποῖοι, χωρίς νά συντρέχει λόγος ὑγείας, παραμένουν ἀνεμβολίαστοι γιά τή θανατηφόρα νόσο τῆς συνεχιζομένης πανδημίας.

Ἐλπίζουμε ὅτι θά συμμορφωθεῖτε ὄλοι μέ τίς παραπάνω ἐντολές μας καί δέν θά χρειαστεῖ νά ἐπανέλθουμε.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καί Ἀγάπης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Βιβλιοπαρουσίαση

«Συζητήσεις» τοῦ Ἡλία Λιαμῆ
μέ ἕναν ἐπίσκοπο ἀγάπης γιά νέους καί γονεῖς

«ΕΙΧΑ ΚΙ ΑΛΛΑ ΝΑ ΣΟΥ ΠΩ...»

Δέν ἔχουν τελειωμό ὅσα λέγονται καί γράφονται γιά τίς σχέσεις γονέων καί παιδιῶν, γιά τά μηνύματα τοῦ Εὐαγγελίου, γιά τήν ἀγάπη, τήν ἀρετή, τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τόν ἄνθρωπο, τόν Χριστό καί τήν ἐνσάρκωσή Του, τόν σταυρικό Του θάνατο καί τήν Ἀνάστασή Του.

Ὅλα καλά καί ἅγια. Καί μέ ἀγαθές προθέσεις. Ὅμως ἐνίοτε ἡ ἐπανάληψη γεννᾷ τή μονοτονία. Καί αὐτή μέ τή σειρά τῆς τίν ἀνία.

Μᾶς εἶναι γνωστά... Εὐχαριστοῦμε... νά εἶστε καλά...

Γ' αὐτό πολύ συχνά βασικός εἶναι ὁ ρόλος τοῦ τρόπου ἐκφορᾶς καί προσφοράς τῶν ἀληθειῶν αὐτῶν. Καί ὡς ἀποτελεσματικότερος ἀποδείχθηκε ὁ διάλογος. Ὅχι μόνο στόν προφορικό ἀλλά καί στόν γραπτό λόγο.

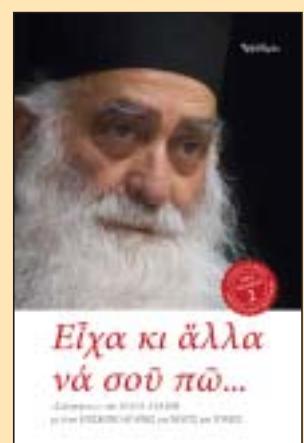
Τό βιβλίο τῶν ἐκδόσεων, «Ἀρχονταρίκι» μέ τίτλο «Εἶχα κι ἄλλα νά σοῦ πῶ...» ἀποτελεῖ τρανό δείγμα τῆς διαπίστωσης αὐτῆς. Ἀποστάγματα σοφίας ἀπό τόν μακαριστό Μητροπολίτη Σισανίου καί Σιατίστης κυρό Παῦλο, ζωντανεμένα σέ μορφή διαλόγου μέ τόν γνωστό Θεολόγο καί Μουσικό κ. Ἡλία Λιαμῆ.

Εὔστοχες οἱ ἐρωτήσεις, πλήρεις καί σαφεῖς οἱ ἀπαντήσεις μέ ἕνα λόγο «ἠδυμένο». Μακάρι νά ὑπάρχει χρόνος καί διάθεση γιά τήν ἀπόλαυσή τους.

Κορυφαῖο ἐπίτευγμα τῆς σοφίας τῶν προγόνων μας ὁ διάλογος. Μέ διαλογική μορφή μᾶς ἔδωσε ὁ Πλάτων τή σοφία τοῦ Σωκράτη. Μέ τόν διάλογο, ἐπίσης, ζεῖ καί δημιουργεῖ ἡ Δημοκρατία.

Γιά μία ἀκόμη φορά οἱ ἐκδόσεις «Ἀρχονταρίκι» θέτουν στίς ἐπιλογές μας ἕνα βιβλίο πνευματικῆς οἰκοδομῆς, τό ὁποῖο ὁ ἐνδιαφερόμενος μπορεῖ νά βρεῖ στό βιβλιοπωλεῖο «Ο ΛΥΧΝΟΣ».

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΞΕΝΑΚΗΣ

ΠΑΙΔΗΣΕΙΣ...

ΤΙΜΗΘΗΚΕ Η ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

Ἐκπληρώνοντας τὴν ἐπίσια ὀφειλὴ τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης, ἡ Τοπικὴ Ἐκκλησία τῆς Δημητριάδος τίμησε καὶ φέτος τὴ μνήμη τῶν Ἁγίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πού θυσιάσθηκαν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος κατὰ τὴ Μικρασιατικὴ Καταστροφή, τοῦ περιβλεπτοῦ Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου καὶ τῶν λοιπῶν Ἱεραρχῶν, Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν μαρτύρων τῆς Γενοκτονίας τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἰωνικῆς γῆς. Ἐπίκεντρο τοῦ ἑορτασμοῦ, ὅπως κάθε χρόνο, ἦταν ὁ προσφυγικὸς, ἱστορικὸς Ναὸς Ἐυαγγελιστρίας τῆς προσφυγομάνας Νέας Ἰωνίας, ὅπου τὴν Κυριακὴ 19/9 τελέστηκε Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, ἱεραουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου, παρουσιά τῆς Ὑφυπουργοῦ

Παιδείας κ. Ζέτας Μακρῆ, τῆς Ἀντιπεριφερειάρχου Μαγνησίας κ. Δωροθέας Κολυνδρίνη, τῶν Βουλευτῶν τοῦ Νομοῦ κ.κ. Χρήστου Μπουκώρου, Κώστα Μαραβέγια καὶ Ἀθανασίου Λιούπη, τῶν μελῶν τῶν Μικρασιατικῶν Σωματείων τῆς πόλης καὶ πλήθους λαοῦ, ἀπογόνων τῶν Μικρασιατικῶν προσφύγων. Στὴ Θεία Λειτουργία τὸν Θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ Ἀρχιμ. Διονύσιος Κατερίνας, Προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς. Πρό τῆς ἀπολύσεως ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Ἰγνατίος ἀναφέρθηκε σπὴν ἐπικείμενη ἀνέγερση Ἱεροῦ Ναοῦ ἐπ' ὄνοματι τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης στὴ Νέα Ἰωνία, ἐνῶ προανήγγειλε μία σειρά ἐκδηλώσεων κατὰ τὸ 2022, σὲ συνεργασία μὲ τὰ Μικρασιατικὰ Σωματεία τῆς πόλης γιὰ τὴν ἐπέτειο τῶν 100 ἐτῶν ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ Καταστροφή. Ἀκολούθησε ἡ ἐπίσημη Ἐπιμνημόσυνη Δέηση γιὰ τὰ θύματα τῆς Μικρασιατικῆς τραγωδίας καὶ ἡ κατάθεση στεφάνων στὸ μνημεῖο τῶν Ἠρώων στὸ προαύλιο τοῦ Ναοῦ.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 28ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940 ΣΤΟΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟ ΜΑΣ ΣΤΑΘΜΟ

Στὶς 26 καὶ 27/10 τὸ κάθε τμήμα τοῦ Βρεφονηπιακοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος «Μεταμόρφωση» πραγματοποιοῖσε γιορτὴ γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Ἐπέτειο τῆς 28ης Οκτωβρίου τοῦ 1940 στὸν κῶρο τοῦ σχολείου. Οἱ μικροὶ μας μαθητὲς ἀνὰ τμήμα καὶ χωρὶς τὴν παρουσία προσκεκλημένων, λόγῳ τῶν συνθηκῶν, τίμησαν αὐτὴ τὴν ἡμέρα τοῦ παρελθόντος, δίνοντας μία δική τους παράσταση. Μὲ ἰδιαίτερη υπερηφάνεια καὶ ἐνθουσιασμό ἀπήγγειλαν ποιήματα καὶ εἶπαν τραγούδια πού φανέρωναν τὴ σπουδαιότητα καὶ τὴ σημασιολογία ἐκείνης τῆς ἱστορικῆς ἐνότητας, μᾶς ἐνότητας πού ἀποτελεῖ σταθμὸ γιὰ τὴν Ἑλλάδα, καθὼς συμβολίζει τὸν ἀγώνα μας γιὰ τὴν Ἐλευθερία, τὴ Δημοκρατία, τὴ Δικαιοσύνη, τὴν Ἀξιοπρέπεια.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΙΕΡΟΣΑΛΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Σὲ κλίμα σεμνότητας καὶ μελωδικῆς πανδαισίας ἐορτάστηκε καὶ φέτος ἡ μνήμη τοῦ Προστάτου τοῦ Ἱεροσολτικῶν κόσμου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλου μὲ τὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ, πού τελέστηκε (3/10) στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Βόλου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ. Ἰγνατίου. Τὰ Ἱεροσολτικὰ ἀναλόγια κόσμησαν χοροὶ Ἱεροσολτικῶν μας, ὑπὸ τὴ διεύθυνση τῶν ἀδελφῶν Δημητρίου καὶ Σπυρίδωνος Χατζηγεωργίου, ἀντιστοίχως, ἐνῶ παρέστησαν πλήθος Ἱεροσολτικῶν μας, οἱ Καθηγητὲς καὶ οἱ μαθητὲς τῆς Σχολῆς Βυζ. Μουσικῆς καὶ πολλοὶ φιλόμουσοι πιστοί. Στὸ τέλος τοῦ Ἑσπερινοῦ τελέστηκε ὁ ἐπίσημος Ἀγιασμός ἐνάρξεως τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους στὴ Σχολή. Τὸν Σεβασμιώτατο προσφώνησε ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Ἱεροσολτικῶν τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, Πρωτοψάλτης καὶ Καθηγητὴς Βυζ. Μουσικῆς κ. Δημήτριος Χατζηγεωργίου, Θεολόγος. Ὁ κ. Πρόεδρος τόνισε, μεταξύ ἄλλων, ὅτι «καλοῦμαστε νὰ μεριμνοῦμε πάντοτε γιὰ τὴ μουσικὴ ἀλλὰ καὶ τὴν πνευματικὴ μας κατάρτιση ἀλλὰ καὶ τὴν προβολὴ καὶ διάδοση τῆς παραδοσιακῆς βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ὅπως μᾶς τὴν κληροδότησαν οἱ σεβαστοὶ δάσκαλοι πού ἀνέδειξε αὐτὸς ὁ τόπος». Ἀκολούθως, ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς Βυζ. Μουσικῆς Ἀρχιμ. Ἐπιφάνιος Οἰκονόμου εὐχαρίστησε τὸν Σεβασμιώτατο γιὰ τὴν ἀδιάπτωτη πατρικὴ του μέριμνα

γιὰ τὴ λειτουργία τῆς Σχολῆς, ἐνῶ μίλησε γιὰ τοὺς στόχους τῆς Σχολῆς πού εἶναι ἡ ἐκμάθηση τῆς Ψαλτικῆς τέχνης καὶ παράδοσης, κυρίως, ὅμως, ἡ διαμόρφωση λειτουργικοῦ ἥθους στοὺς σπουδαστὲς καὶ τῆς συνειδησῆς ὅτι «ἡ μουσικὴ δὲν εἶναι αὐτοσκοπὸς ἀλλὰ ἡ μελωδικὴ ἐπένδυση τοῦ λόγου καὶ τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποῦ ἡ ψυχὴ ὑποβοηθεῖται νὰ προσευχηθεῖ καὶ ἐνωθεῖ μὲ τὸν Θεό». Ἀπέτισε φόρο τιμῆς στοὺς ἀειμνήστους διευθυντὲς καὶ προκατόχους τοῦ Μανώλη Χατζημάρκο καὶ Μιχάλη Μελέτη, «τὸ ἔργο τῶν ὁποίων συνεχίζουμε, μὲ αἴσθημα εὐθύνης, ἀναγνωρίζοντας τὴν τεράστια συμβολὴ τους στὴ θεμελίωση, ἀνάπτυξη καὶ πρόοδο τῆς Σχολῆς». Τέλος, καλωσόρισε τοὺς νέους μαθητὲς καὶ ἀποχαιρέτησε τοὺς παλαιούς, καλώντας τους νὰ θεωροῦν τὴ Σχολὴ σπίτι τους γιὰ τὸν διαρκὴ ἐμπλουτισμὸ τῶν γνώσεών τους. Ἀκολούθως, ὁ Σεβ. κ. Ἰγνατίος ἐξῆρε τὴν ἱστορία καὶ προσφορά τοῦ Συνδέσμου σπὴν Τοπικὴ μας Ἐκκλησία καὶ ἐπανελάβε τὴ δέσμευση γιὰ συνέχιση τῆς ἀγαθῆς καὶ ἀποδοτικῆς συνεργασίας μὲ τὸν Ἱεροσολτικὸν κόσμον τῆς Μητροπόλεώς μας. Ζήτησε ἀπὸ τοὺς Ἱεροσολτικὸν καὶ τοὺς μαθητὲς τῆς Σχολῆς νὰ κρατήσουν τὸ ἥθος καὶ τὸ ὕψος τῆς Ψαλτικῆς τέχνης καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνη του πρὸς ἐκείνους πού συνέβαλαν στὸ παρελθόν καὶ συμβάλλουν στὸ ἔργο τῆς Σχολῆς: «Καμαρώνω γιὰ τὴν πορεία τῆς Σχολῆς, πού δὲν ὀπισθοδρόμησε, ἀλλὰ προχωρεῖ ἀκόμα καλύτερα, παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες. Ἄς κρατήσουμε τὶς ἐμπειρίες γιὰ νὰ ἐτοιμαστοῦμε νὰ βρεθοῦμε σπὴν κοινωνικότητά μας, πού τόσο ἐπιθυμοῦμε». Ἡ ἐορτὴ ἔκλεισε μὲ τὴν ἀπονομή, ἐκ μέρους τοῦ Σεβασμιωτάτου, τῶν τίτλων σπουδῶν στοὺς ἀποφοιτῆσαντες ἀπὸ τὴ Σχολὴ κατὰ τὴν παρελθούσα σχολικὴ χρονιά.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΕΣ ΝΕΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

Δύο νέα έκλεκτά και πολύτιμα μέλη ενεγράφησαν στη χορεία των Κληρικών της Τοπικής μας Έκκλησίας. Πρόκειται κατ'αρχάς για τον π. Φιλοκλήμονα Σταμπούλο-Σαμαρά, 38 ετών, Πτυχιούχο της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. και τελειόφοιτο της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Ήρας Μητροπόλεως Δημητριάδος. Η Ρασοφορία του π. Φιλοκλήμονος τελέστηκε (1/10) σέ κλίμα βαθείας συγκίνησης από τον Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ίγνάτιο στον Ίερό Ναό Ἁγίου Βασιλείου Βόλου, όπου ανατράφηκε και γαλουχήθηκε πνευματικῶς. Ὁ νέος Μοναχός ενεγράφη στους μοναχικούς καταλόγους της Ήρας Μονῆς Ὁσίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ Πορταριάς. Τό Σάββατο 2/10, στόν Ίερό Ναό Ἁγίων

Κωνσταντίνου καί Ἐλένης Βόλου, τελέστηκε ἡ εἰς Διάκονον Χειροτονία τοῦ π. Φιλοκλήμονος, ἀπό τόν Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ. Ίγνάτιο, παρουσία πλήθους Κληρικών καί λαϊκῶν ἀδελφῶν. Στήν ὁμιλία του ὁ Σεβασμιώτατος κάλεσε τόν νέο Διάκονο νά διακονήσῃ τήν ἐνότητά τοῦ λαοῦ μας, «γιατί, χωρίς αὐτήν, ἔργο Θεοῦ δέν εὐλογεῖται». Τοῦ ζήτησε νά διακονήσῃ τή Θεολογία τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως πράττει μέχρι τώρα, «γιατί δέν μπορεῖ νά ὑπάρξῃ ζωντανή Ἐκκλησία, χωρίς νά θεολογεῖ καί νά δίδῃ ἀπάντηση στά σύγχρονα καί καιρία ἐρωτήματα πού ἀπασχολοῦν τόν ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς μας». Τόν κάλεσε, ἐπίσης, νά διακονήσῃ τόν διάλογο. Τήν ἐπομένη, στόν Ίερό Ναό Ἁγίου Βασιλείου Βόλου τελέστηκε ἡ εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία του ἐν πληθούσῃ Ἐκκλησία. Στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας προεχείρισε τόν νέο Ίερομόναχο σέ Ἀρχιμανδρίτη, ἐξαίροντας τά θεολογικά του προσόντα καί τήν μέχρι τοῦδε προσφορά του στήν Τοπική μας Ἐκκλησία, ἐνῶ ὑπογράμμισε ὅτι «ὁ Σταυρός πού θά φέρῃ πλέον στό στήθος ὑπενθυμίζει ὅτι ἡ πορεία μας εἶναι σταυρώσιμη κυρίως στήν ἐποχή μας». Ὁ νέος Ἀρχιμανδρίτης τοποθετήθηκε ἐφημέριος τοῦ Ίεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Βόλου. Τό διήμερο 30 καί 31/10 ἕνα νέο μέλος προστέθηκε στή χορεία τῶν Κληρικών μας. Πρόκειται γιά τόν π. Ἀπόστολο Μόναχο, 51 ετών, ἔγγαμο, Θεολόγο-Ἐκπαιδευτικό, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τόν πρῶτο βαθμό τῆς Ίερωσύνης τό Σάββατο 30/10 στόν Μητροπολιτικό Ίερό Ναό Ἁγίου Νικολάου Βόλου διά χειρῶν τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου μας κ. Ίγνατίου. Ἡ εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία του τελέστηκε τήν ἐπομένη στόν Ίερό Ναό Τιμίου

Προδρόμου Ἀνακασίᾶς, ὅπου μέχρι πρότινος ὑπηρετοῦσε ὡς Πρωτοψάλτης. Στήν ὁμιλία του ὁ κ. Ίγνάτιος παρατήρησε ὅτι ὁ π. Ἀπόστολος ἐμπιστεύθηκε τή ζωή του στόν Θεό καί στήν Ἐκκλησία ἀπό τά ἕξι του χρόνια ὄρφανός ἀπό πατέρα καί ἔγινε ἀποδέκτης τῆς ἀγάπης καί τῆς συμπαράστασης πλήθους ἀνθρώπων, πού μνημόνευσε, Κληρικών καί λαϊκῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπέδρασαν καθοριστικά στή ζωή του. Εὐχήθηκε στόν νέο Κληρικό «τό ὄνειρο, πού γίνεται πλέον πραγματικότητα, νά εἶναι μιά εὐλογημένη πορεία. Θά ἔχει, βέβαια, τίς δικές της δυσκολίες καί τούς πειρασμούς, ἀλλά θά διαπνέεται ἀπό τήν Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Ὁ νέος Πρεσβύτερος τοποθετήθηκε ἐφημέριος τοῦ Ίεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Νέας Ἰωνίας.

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Τήν Κυριακή 26/9 στό Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας πραγματοποιήθηκε τό Ἐναρκτήριο Συνέδριο Καπκητῶν καί Στελεχῶν Νεότητος τῆς Ήρας Μητροπόλεως Δημητριάδος, μέ ἀφορμή τήν ἑναρξη τῆς νέας Καπκητικῆς χρονιάς. Μετά τόν Ἁγιασμό, πού τέλεσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ.

Ἰγνάτιος, ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ήρας Μητροπόλεως Ἀρχιμ. Δαμασκηνός Κιαμέτης ἔκανε τόν ἐναρκτήριο χαιρετισμό καί παρουσίασε τόν Κεντρικό Εἰσηγητή τοῦ Συνεδρίου Ἰερομόναχο Γεννάδιο Μανῶλη, ἀδελφῶ τῆς Ήρας Μεγίστης Μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, ὁ

ὁποῖος ἀνέπτυξε τό θέμα: «Καπκητικό ἀλλιώδῃ... καπκητικές προκλήσεις στήν κοινωνία τοῦ σήμερα». Στή συνέχεια, τά Μέλη τοῦ Συνεδρίου συμμετείχαν στά τέσσερα Βιωματικά Παιδαγωγικά Ἐργαστήρια, πού πραγματοποιήθηκαν σέ ἀντίστοιχους χώρους. Τό πρῶτο ἀφοροῦσε στά Στελέχη τῆς προσχολικῆς καί πρώτης σχολικῆς ἡλικίας. Ὑπεύθυνη ἦταν ἡ Παιδαγωγός κ. Θάλεια Καλλιαντιά. Τό δεύτερο εἶχε ὡς σκοπό τήν παρουσίαση ἑνός λεπτομεροῦς σεναρίου μαθήματος γιά μαθητές Ε', Στ' Δημοτικοῦ καί Α' Γυμνασίου, διανθισμένου μέ λογοτεχνικά στοιχεῖα. Ὑπεύθυνοι ἦταν οἱ Θεολόγοι κ. Δημήτριος Καραβασίλης καί κ. Μαρία Παπασάββα. Τό τρίτο ἀσχολήθηκε μέ τήν κατασκευή μᾶς ἀπλῆς ἀλλά ἐντυπωσιακῆς χειροτεχνίας, ἐμπνευσμένης ἀπό τήν παραβολή τοῦ Σπορέα καί εἶχε ὡς ὑπεύθυνη τήν κ. Ἀναστασία Σταματίου, Θεολόγο. Τό τέταρτο, εἶχε ὡς θεματολογία τόν ἔντεχνο συλλογισμό καί τή δυνατότητα τοῦ συνδυασμοῦ τῆς τέχνης μέ τήν καπκητική διδασκαλία. Οἱ συνέδριοι, στή συνέχεια, συνῆλθαν σέ ὁλομέλεια, καί ἄκουσαν τήν καταληκτική ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ίγνατίου, ὁ ὁποῖος τούς κάλεσε νά ἐργασθοῦν μέ αἰσιοδοξία ἀλλά καί προσοχή τή νέα ἱεραποστολική χρονιά, ἐπισημαίνοντας ὅτι οἱ δυσκολίες θά εἶναι πολλές ἀλλά ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος θά τούς ἐνισχύει. Τό Συνέδριο ὁλοκληρώθηκε μέ τήν Τελετή Χειροθεσίας τῶν νέων Καπκητῶν καί Καπκητριῶν, ἐνῶ ἀκολούθησε ἡ ἐπίδοση τῶν διορισμῶν στά Στελέχη Νεότητος.

ΤΟΠΙΚΕΣ ΙΕΡΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΞΕΙΣ

Τοπική Ἱερατική Σύναξη τῶν Ἀρχιερατικῶν Περιφερειῶν Μηλεῶν, Ἀργαλαστῆς καί Λαύκου, μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἑναρξης τῆς νέας ἐκκλησιαστικῆς χρονιάς, πραγματοποιήθηκε (12/10) στίς Μηλιές. Τῆς συνάξεως προήδρευσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ίγνάτιος, παρουσία τοῦ Πρωτοσυγγέλλου Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Κιαμέτη, τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Ἀρχιμ. Μαξίμου Παπαϊωάννου καί τῶν Κληρικών καί λαϊκῶν ἐκκλησιαστικῶν στελεχῶν τῶν τριῶν Περιφερειῶν. Στή Σύναξη συζητήθηκαν ζητήματα πού ἀφοροῦν στήν Ποιμαντική δράση καί διακονία στήν νευραλγική περιοχή τοῦ Νοτίου Πηλίου, τό ὁποῖο, ὅπως τόνισαν οἱ Ἐφημέριοι τῆς περιοχῆς, χαρακτηρίζεται ἀπό φθίνουσα δημογραφική πορεία, γεγονός πού ἀποτυπώνεται ἀπό τήν ἐμφανή μείωση τοῦ μαθητικοῦ πληθυσμοῦ στά σχολεῖα τῆς περιοχῆς καί ὄχι μόνο. Ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε τούς Ἐφημερίους γιά τή φιλότιμη προσπάθειά τους νά διευθετήσουν τό ἱερατικό τους ἔργο μέ τόν καλύτερο δυνατῶν τρόπο σέ περίοδο ὑγειονομικῆς κρίσης μέ ὅ,τι αὐτό συνεπάγεται καί ζήτησε προσήλωσι στήν τήρηση τῶν μέτρων γιά τήν προστασία τῆς δημόσιας υγείας. Ζή-

τησε, ἐπίσης, νά καταβληθεῖ κάθε προσπάθεια γιά τήν ἀνάπτυξη τοῦ πνευματικοῦ, κοινωνικοῦ καί φιλανθρωπικοῦ ἔργου στήν περιοχή τοῦ Νοτίου Πηλίου, προκειμένου ἡ Ἐκκλησία μας νά ἐξακολουθήσῃ νά ἀνταποκρίνεται ἐπαρκῶς στίς αὐξημένες ποικίλες ἀνάγκες τῆς ἐποχῆς. Ἀντίστοιχη Σύναξη πραγματοποιήθηκε στό Βελεστίνο, παρουσία τῶν ἐφημερίων τῆς ἐκεῖ Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Με τή δέουσα ιεροπρέπεια ή Τοπική Έκκλησία τής Δημητριάδος τίμησε καί φέτος τή μνήμη τού Άγιου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τού Μυροβλύτου, μέ επίκεντρο τούς πανηγυρίζοντες Ναούς τού Άλμυρου καί τού Βόλου. Τήν παραμονή τής εορτής ό Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ίγνάτιος χοροστάτησε κατά τόν Μέγα Πανηγυρικό Έσπερινό, στόν Ίερό Ναό Άγιου Δημητρίου Άλμυρου παρουσία πλήθους πιστών. Στο κήρυγμά του παρατήρησε ότι ό Άγιος Δημήτριος, «άναζητώντας τήν αλήθεια, συνάντησε τόν Χριστό, πίστεψε στήν Άνάστασή Του καί γνώρισε τί σημαίνει Έσταυρωμένος Ίησούς καί ταπεινή αγάπη. Δέν κράτησε τήν πίστη γιά τόν έαυτό του, αλλά έγινε πρότυπο κατηχητή, θέλοντας νά μεταδώσει τήν αλήθεια τού Χριστού στους νέους τής Θεσσαλονίκης. Δίδασκε μέ τόν λόγο καί τό παράδειγμά του. Στήν εποχή του διωκόταν άπηνώς ή πίστη στόν Χριστό, καθώς ή έξουσία ένιωσε ότι διακυβεύεται ή δύναμή της καί, γιά νά διασωθεϊ, όδηγοϋσε τούς Χριστιανούς στό Μαρτύριο...». Ό Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε καί στήν κρίσιμη περίοδο πού διανύει στήν εποχή μας τό Κράτος μας: «Στήν εποχή τής πανδημίας καλούμαστε νά φανοϋμε άντάξιοι τών περιστάσεων. Νά άρνηθοϋμε τόν φανατισμό καί τόν δικασμό, τή δαιμονοποίηση τών περιστάσεων. Η πανδημία θά φύγει, έμεις, όμως, πρέπει νά μείνουμε ένωμένοι, νά αναλάβουμε ό καθένας μας τήν ευθύνη του άπέναντι στόν έαυτό μας καί στους άλλους. Μέσα άπό τήν ένόπτιά μας καί τήν κοινή μας στάση, θά επιτύχουμε τό θαϋμα τής άπαλλαγής μας άπό τό κακό. Η ευθύνη καταλογίζεται σέ όλους μας καί αλίμονο σ' εκείνους πού άποτρέπουν τούς ανθρώπους άπό τά μέτρα προστασίας πού προτείνει ή επιστήμη». Ανήμερα τής εορτής ό Σεβασμιώτατος λειτούργησε στόν πανηγυρίζοντα Ίερό Ναό Άγιου Δημητρίου Βόλου. Στο κήρυγμά του τόνισε, μεταξύ άλλων, ότι «τό Μαρτύριο, μέσα στήν παράδοση τής Έκκλησίας μας δέν είναι άτομικό γεγονός. Ό Μάρτυρας έχει συνείδηση ότι είναι μέλος μιάς κοινότητας, τής Έκκλησίας τού Χριστού. Αυτή τή συνείδηση είχε καί ό Άγιος Δημήτριος, ως μέλος τής Έκκλησίας τής Θεσσαλονίκης. Κανείς δέν μπορεί νά υπάρξει ως Χριστιανός, εάν δέν είναι μέλος τής Έκκλησίας τού Χριστού. Τήν έμπειρία τής αλήθειας καί τή χαρά τού νά ανήκουμε στό Σώμα τού Χριστού, δέν πρέπει νά τήν κρατοϋμε γιά τόν έαυτό μας. Όπως έπραξε ό Δημήτριος, οφείλουμε νά γίνουμε ιεραπόστολοι τής αλήθειας καί στήν δύσκολη εποχή μας, διαφυλάσσοντας τήν ένόπτια. Αυτή είναι πού κρατά τήν Έκκλησία ζωντανή, γιά νά φέρνει τό Ευαγγέλιο τού Χριστού στις ανθρώπινες ψυχές. Γι' αυτό ό Διάβολος αυτίν προσπαθεί συνεχώς νά διασαλεύσει, διότι γνωρίζει πώς, εάν δικάσει καί διασπάσει, τότε επιτυγχάνει τό έργο του, νά όδηγεί τούς ανθρώπους στήν άπομόνωση, στήν άνυπακοή, στήν άτομική αυτάρκεια...».

ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΕΝ ΛΑΡΙΣΗ ΑΓΙΩΝ

Στόν Ίερό Ναό Άγιου Νικολάου Λαρίσης τελέστηκε (7/11) Άρχιερατικό Συλλείτουργο στή μνήμη τών έν Λαρίση Άγίων, στό όποιο προσέτμ ό Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ίγνάτιος καί συλλειτουργησαν οί Σεβ. Μητροπολίτες Θεσσαλιώτιδος & Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος καί Πολυανής & Κιλκισίου κ. Βαρθολομαίος, ένδ άπό τού ιερού βήματος παρέστη συμπροσευχόμενος καί ό Μητροπολίτης Λαρίσης & Τυρνάβου κ. Ίερόνυμος. Τόν Θείο Λόγο κήρυξε ό Σεβ. Ποιμενάρχης μας, ό όποίος, αναφερόμενος στή βιοτή τών έν Λαρίση Άγίων, σημείωσε πόσο όμορφο είναι νά τιμοϋμε αυτούς πού προϋπήρξαν σέ ένα τόπο ευλογημένο καί άγιο: Όλους τούς Άγίους, τούς Όσίους καί τούς Μάρτυρες πού, άλλοι μέ τή βιοτή τους καί άλλοι μέ τό αίμα τους, μαρτύρησαν τήν άνάσταση τού Χριστού καί έφεραν τήν πίστη στις καρδιές όλων τών ανθρώπων. Είναι αυτοί πού, μέσα σέ πολύ δύσκολες συνθήκες, κράτησαν τήν πίστη στόν Χριστό σέ αυτόν τόν ευλογημένο τόπο καί σήμερα τούς τιμοϋμε γιά νά έχουμε καί έμεις τή συνείδηση ότι άπό αυτούς προήλθαμε καί καλούμαστε νά βαδίσουμε στα δικά τους χνάρια καί στις δικές τους πατημασιές. Ό καθένας, βέβαια, μέσα άπό τόν δικό του τρόπο ζωής καί άπό τό μετερίζι πού ό Θεός τού έπεφύλαξε. Μιλώντας γιά τή φειτην ήπέτειο άπό τά διακόσια χρόνια τού έθνικοαπελευθερωτικού άγώνα τών Έλλήνων, ό Μητροπολίτης Δημητριάδος έπεςήμανε πώς όλοι αυτοί πού πολέμησαν είχαν τήν τόλμη καί δέν φοβήθηκαν, άφού έτσι μεγάλωσαν καί γαλουχήθηκαν: «Ξεκίνησαν έναν άγώνα μέ τίς πιό δύσκολες καταστάσεις καί πάλεψαν γιά τήν ένόπτιά τους. Κράτησαν τήν πίστη τού Χριστού στα χέρια τους, όμολογώντας παράλληλα ότι γιά τήν πίστη αυτή καί γιά τήν Έλευθερία τής Πατρίδος άγωνίστηκαν καί έχυσαν τό αίμα τους, γιά νά μπορούμε έμεις σήμερα νά είμαστε έλεύθεροι καί νά δίνουμε μιά μαρτυρία έλευθερίας. Πρέπει νά γνωρίζουμε ότι σέ αυτή τήν πατρίδα καί σέ αυτόν τόν τόπο πήγασε ή αληθινή έλευθερία τών ανθρώπων καί μέσα άπό τήν όρθόδοξη πίστη παραμένει άκόμη μιά μεγάλη έλπίδα γιά όλο τόν κόσμο πού καλείται νά δει τί είναι φώς, έλευθερία καί τί σημαίνει αληθινή άνάσταση».

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΠΥΛΟ ΓΙΑ ΤΗ ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ

Στις έκδηλώσεις γιά τήν 194η ήπέτειο άπό τή Ναυμαχία τού Ναυαρίνου, πού διοργανώνουν ή Περιφέρεια Πελοποννήσου καί ό Δήμος Πύλου-Νέστορος καί τελούν υπό τήν αιγίδα τής Ίεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, συμμετείχε ό Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ίγνάτιος, ως Πρόεδρος τής Ε/Σ/Ε Πολιτιστικής Ταυτότητας. Οί έκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν (20/10) στήν Πύλο, παρουσία τής Προέδρου τής Δημοκρατίας κ. Κατερίνας Σακελλαροπούλου. Μετά τήν επίσημη Δοξολογία στόν Ίερό Ναό Κοιμήσεως τής Θεοτόκου Πύλου, τό Τρισάγιο καί τήν κατάθεση στεφάνων στό Μνημείο τών πεσόντων, ό Σεβ. κ. Ίγνάτιος εκφώνησε τόν πανηγυρικό τής ήμέρας, μέ θέμα «Η Ναυμαχία τού Ναυαρίνου». Ό κ. Ίγνάτιος έπεςήμανε τήν παραδοχή τού συνόλου τών ιστορικών ότι «άποτελεί τόν καθοριστικό παράγοντα δημιουργίας τού πρώτου έλεύθερου έλληνικού κράτους». Παρατήρησε, όμως, ότι «πέρα άπό στρατιωτικό θρίαμβο άπέτέλεσε θρίαμβο τών ευρωπαϊκών άξιών καί ύψιστο δείγμα ευρωπαϊκής άλληλεγγύης έναντίον αντιπάλου πού άπό τότε μέχρι σήμερα άπειλεί ευθέως, τόσο κυριαρχικά δικαιώματα, όσο καί ένα όλόκληρο άξιακό καί πολιτιστικό οικοδόμημα», γι' αυτό, «προσλαμβάνει επιπλέον ύψιστη άξία σέ διπλωματικό, ήθικό καί πολιτιστικό επίπεδο». Ό όμιλητής παρατήρησε στή συνέχεια ότι «πίσω άπό τό καθοριστικό γεγονός τής ναυμαχίας τού Ναυαρίνου κρύβονται τρεις αληθινά μεγάλες δυνάμεις πού άφορούν άμεσα τό Γένος μας: ή Ελλάδα, ή Νέμεσις καί ό Θεός». Άφού περιέγραψε τίς συνέπειες τής Ναυμαχίας σέ στρατιωτικό καί πολιτικό επίπεδο, κατέληξε λέγοντας ότι «μέσω τής Ναυμαχίας τού Ναυαρίνου, αναδεικνύεται ή επιτακτική άνάγκη νά προετοιμαστεί μιά Ελλάδα ύψηλού πολιτισμού, γιά νά παίξει άργά ή γρήγορα ξανά τόν ιστορικό της ρόλο. Θρηνήσαμε πρόσφατα τήν άπώλεια ενός μεγάλου Έλληνα, τού Μίκη Θεοδωράκη, ό όποίος απέδειξε γιά άλλη μιά φορά τό θαυμαστό γεγονός πώς ένας τόσο μικρός λαός έχει τή δυνατότητα νά παράγει παγκόσμιο πολιτισμό. Αυτή είναι ή λύση στα άδιέξοδά μας. Λύση όχι βεβαίως εύκολη, αλλά λύση μοναδική καί πολύτιμη. Λύση πού, όταν συνεχίσει νά λειτουργεί, θά έχει ίσως καί άμεσες πολιτικές, άκόμη καί στρατιωτικές συνέπειες, όπως περίτρανα απέδειξε ή θρυλική πλέον ναυμαχία τού Ναυαρίνου».

ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕ Η ΣΥΝΑΞΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΟΠΑΙΔΩΝ

Ξεκίνησε (30/10) στο Πνευματικό Κέντρο του Ἱεροῦ Παρεκκλησίου Ἁγίου Νεκταρίου Βόλου, ὁ ἐπί- σιος κύκλος τῶν πνευματικῶν συναντήσεων τῶν Ἀναγνωστῶν καὶ Ἱεροπαίδων τῆς Ἱερᾶς Μητροπό- λεως Δημητριάδος γιὰ τὸ νέο Ἐκκλησιαστικὸ ἔτος. Τὸν Ἁγιασμό τῆς ἐνάρξεως τέλεσε ὁ Σεβ. Μητρο- πολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος. Ἀκολούθως, μίλησε παραιναιτικὰ στὰ παιδιά γιὰ τὴν πνευματικὴ τους ζωὴ, τὴν Ἐκκλησιαστικὴ τους διακονία καὶ τὴ στάση τους ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ. Ὁ Ποιμενάρχης μας ἀναφέρθηκε σπὶ λειτουργία τῆς συνάξεως τῶν Ἀναγνωστῶν καὶ στὰ πολλαπλά ὄφελή που ἔχει γιὰ τὴν καλλιέργεια τῶν Ἱερατικῶν κλίσεων. Τέλος, ἀνακοινώθηκε τὸ πρόγραμμα δράσεων ὅλης τῆς χρονιάς. Τὴν εὐθύνη τῆς ποιμα- ντικῆς τῶν Ἀναγνωστῶν καὶ Ἱεροπαίδων ἔχει ὁ ἐκάστοτε Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ ἐν προκειμένῳ ὁ π. Ἰωὴλ Ποδαρόπουλος.

ΕΚΟΙΜΗΘΗ Ο ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ

Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ (30/11) σὲ ἡλικία 60 ἐτῶν ὁ Ἀρχιμανδρίτης Αἰμιλιανὸς Καζαντζίδης, Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος Ἁγιάς, μετὰ ἀπὸ μακροχρόνια ἀσθένεια. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Αἰμιλιανὸς (κατὰ κόσμον Κυριάκος) γεννήθηκε στὸ Κιλκίς τὸ 1961. Ὁλοκληρώνοντας τὴν ἐγκύκλιον σπουδὴν του, εἰσήχθη σπὶ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Α.Π.Θ. ἐκ τῆς ὁποίας ἀποφοίτησε τὸ 1984, ὅποτε καὶ ἐκάφη Μοναχὸς στὸ Ἱερό Κοινόβιο Ὁσίου Νικοδήμου Πενταλόφου Γουμένισσας. Χειροτονήθηκε Διάκονος καὶ Πρεσβύτερος τὸ 1986 ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου (1974-1991) καὶ μετέπειτα Παροναξίας (1991-2008) κυροῦ Ἀμβροσίου. Ἀκολούθως διορίστηκε ἔκτακτος ἐφημέριος καὶ Ἱεροκήρυκας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τῆς Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας Γουμενίσσης ἕως τὸν Ἰούνιο τοῦ 1987, ὅποτε τοῦ ἀπονεμήθηκε ὁ τίτλος τοῦ Ἐπίτιμου Ἱερο- κήρυκος. Τὴν ἴδια χρονιά, πρὸς ἐπιβράβευση τῆς πιστῆς

ἐκπληρώσεως τῶν ἱερατικῶν του καθηκόντων, χειροθετήθηκε Ἀρχιμανδρίτης ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ κυροῦ Ἀμβροσίου καὶ τοποθετήθηκε ἱερατικῶς προϊστάμε- νος στὸν Ἱ.Ν. Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου Πενταλόφου, τὸν ὁποῖο ἀνακαίνισε ἐκ βάθρων. Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 2005, μετὰ τὴν εὐλογία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου, ἀνέλαβε τὴν ἡγεμονία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου καὶ Ἁγίου Παντελεήμονος Ἁγιάς καὶ διορί- σθηκε ἱερατικῶς προϊστάμενος σπὴν Ἑνορία Ἁγίου Νικολάου Μελίβοιας, ἐνῶ λίγες μέρες ἀργότερα χειροθετήθηκε Πνευματικὸς. Κύριο μέλημά του ἡ κατήχη- ση, ἡ πνευματικὴ καλλιέργεια τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀνασυγκρότηση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἐπετεύχθη ἡ στερέωση, ἡ συντήρηση, ὁ κα- θαρισμὸς τῶν τοικογραφιῶν, ἡ γενικὴ ἀνακαίνιση τοῦ Καθολικοῦ καὶ τοῦ Πύρ- γου καὶ ἡ δημιουργία ἀδελφότητος στὸ ἐγκαταλελειμμένο ἀπὸ τὸ 1881 Μονα- στήρι. Τὸ σκῆνωμα τοῦ π. Αἰμιλιανοῦ ἐκτέθηκε σὲ λαϊκὸ προσκύνημα σπὴν Ἱε- Ͼρά Μονὴ Ἁγίου Παντελεήμονος Ἁγιάς, ὅπου τελέστηκαν ὅλες οἱ προβλεπό- μενες Μοναστηριακὲς νεκρώσιμες ἀκολουθίες. Τὴν Τετάρτη 1/12 μεταφέρθηκε στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίου Ἀντωνίου Ἁγιάς, ὅπου τελέστηκαν ὁ Ὁρθρος καὶ ἡ Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, ἱεουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημη- τριάδος κ. Ἰγνατίου. Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία τελέστηκε στίς 10.30 π.μ., ἀμέ- σως μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία, ἐνῶ ἡ ταφὴ θὰ πραγματοποιηθῆκε ἀκολούθως σπὴν Ἱερά Μονὴ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΕ Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Ν. ΙΩΝΙΑΣ

Στὸν Πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναὸ Ἁγίου Σπυρίδωνος Ν. Ἰωνίας χοροστάτησε (11/12) ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, κατὰ τὸν Μέγα Πα- νηγυρικὸ Ἑσπερινὸ τῆς ἑορτῆς, παρουσία πλήθους εὐλαβῶν προσκυνητῶν. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἑσπερινοῦ προεχίρνησε σὲ Ἀναγνώστη τὸν κ. Εὐστάθιο Γλᾶρο, μαθητὴ τῆς 2ας Ἑσπερινοῦ Λυκείου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴς πρωινὲς ὥρες τῆς ἡμέρας ἐργάζεται, προκειμένου νὰ βοηθήσει οικονομικῶς τὴν οἰκο- γένειά του, γεγονός που ὁ Ποιμενάρχης μας ἰδιαίτερως ἐτίμησε καὶ ἐπαίνεσε, ἐνῶ ἀσχολεῖται καὶ μετὰ τὸ ἄθλημα τῆς πάλης. Ἐπεσήμανε ὅτι «μᾶς προξε- νεῖ μεγάλη χαρὰ τὸ γεγονός ὅτι σ' αὐτὴ τὴν τόσο ἐκκοσμηκευμένη ἐποχὴ μας, καμαρώνουμε αὐτὰ τὰ ἰδιαίτερα διαμάντια, που θυμίζουν τοὺς τρεῖς παῖδες στὸ καμίνι τῆς φωτιᾶς, που δὲν κάπκιναν. Οἱ νέοι μας ζοῦν μέσα σπὴν φωτιᾶ τῆς κοινωνίας μας κι ὅμως δὲν καίγονται, διότι, κάτω ἀπ' τὸ πετραχίλι τοῦ Πνευματικοῦ καὶ μετὰ τὴ μεταξύ τους ἐνόπτη κρατοῦν τὴν ἀγνόπτη καὶ τὴν ἀγωνιστικότητά τους, βαδίζοντας στὰ κνάρια τῶν Ἀγίων». Ἀναφερόμενος στὸν ἐορταζόμενο Ἅγιο Σπυρίδωνα καὶ τὴ συμμετοχὴ του σπὴν Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ὁ κ. Ἰγνάτιος παρατήρησε ὅτι «δὲν ἀνῆκε σ' αὐτοὺς που εἶχαν τὴς μορφωτικὲς προϋποθέσεις, ἀλλὰ ἦταν εὐλαβῆς, πιστὸς καὶ ἀπλός, εἶχε ζέση καρδίας καὶ μεγάλη ταπείνωση, γι' αὐτὸ καὶ ἀξιώθηκε θαυματουργικῶς νὰ ἀποδείξει τὸ Μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐνῶ ἐργάστηκε ἀόκνως γιὰ τὴν ἐνόπτη τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος που ἐποίμανε...». Ὁ Σεβασμιώτατος ἔκανε, ἀκόμα μία φορά, ἐκκλήση γιὰ ἐνόπτη, «προκειμένου νὰ βγοῦμε μέσα ἀπὸ τὴν παιδαγωγία τοῦ Θεοῦ ὑγιεῖς στὸ σῶμα, στὸ πνεῦμα καὶ σπὴν ψυχὴ». Ἀνῆμερα τῆς ἑορτῆς ὁ Σεβασμιώτατος λειτούργησε στὸν ἴδιο Ναὸ. Στὸ κήρυγμά του μίλησε γιὰ τὴν Παραβολὴ τοῦ Μεγάλου Δεῖπνου, «πού συνιστᾶ πρόσκληση γιὰ τὴ συμμετοχὴ μας στὸ Δεῖπνο τῆς Εὐχαριστίας. Ὅμως, ὁ Διάβολος κάνει τὰ πάντα γιὰ νὰ μᾶς κρατήσει μακριὰ ἀπὸ τὸ Μυστήριον. Μᾶς γε- μίζει φόβους, δικαιολογίες καὶ ἐνοχές, μετὰ ἀποτελεσμα, ἐνῶ εἴμαστε ὅλοι προσκεκλημένοι, ἐλάχιστοι φθάνουμε σπὴν Τράπεζα τῆς Σωτηρίας. Γι' αὐτὸ, ἄς ἐτοιμαστοῦμε, καὶ ἐνόψει τῶν Χριστουγέννων, ὅχι μετὰ τὸν τρόπο που μᾶς ὑποδεικνύει ὁ κόσμος, ἀλλὰ οὐσιαστικά, πνευματικά, προσευχητικά καὶ μετὰ καρ- διά ἀγαπᾶσα γιὰ κάθε ἄνθρωπο που ἔχει τὴν ἀνάγκη μας».

ΕΚΟΙΜΗΘΗ Ο π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΥΓΔΑΛΗΣ

Με βαθύτατη θλίψη ἡ Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος ἀνακοινώνει τὴν εἰς Κύριον ἐκδημία τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Κωνσταντίνου Μυγδάλη, μίας ἀπὸ τὴς πλέον ἐμβληματικῆς πνευματικῆς μορφῆς τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, ἐγγάμου Κληρικοῦ καὶ πατρός ἐνός τέκνου, ὁ ὁποῖος ἐξεμέτησε τὸ ζῆν στίς 15/11, σὲ ἡλικία 88 ἐτῶν. Ὁ ἐκλιπὼν Ἱερεὺς γεννήθηκε σπὴν Ρεντίνα Καρδίτσας τὸ 1933 καὶ ἦταν ἀπόφοιτος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Βόλου. Διά- κωνος καὶ Πρεσβύτερος χειροτονήθηκε τὸ 1964 ἀπὸ τὸν Μακαριστὸ Μη- τροπολίτη Δημητριάδος Ἁμασκηνό. Τὸ ὄφικιο τοῦ Πνευματικοῦ ἔλαβε ἀπὸ τὸν Μακαριστὸ Μητροπο- λίτη Δημητριάδος Ἡλία καὶ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέ- ρου ἀπὸ τὸν τότε Μητρο- πολίτη Δημητριάδος καὶ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπο κυρὸ Χριστό- δουλο. Διακόνησε, κατὰ σειρά, σπὴν Ἱερά Μονὴ Παναγίας κάτω Ξενιάς καὶ στοὺς Ἱερούς Ναοὺς Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Λαύκου, Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Καναλίων, Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Γο- ρίτσας (Παναγία Τρύπα) καὶ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Βόλου, ἀπ' ὅπου συνταξιοδοτήθηκε. Ὁ μακαριστὸς π. Κωνσταντίνος ὑπῆρξε ἀκούρατος Πνευματικὸς Πατέρας Μονα- στικῶν Ἀδελφοτήτων τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ κι- λιᾶδων Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι κατέφυγαν στὸ πετραχίλι του καὶ ἀπέκτησαν σοφὴ πνευματικὴ καθοδήγηση καὶ ψυχικὴ ἀνάπαυση. Στίς 28/1/2017 ὁ π. Κωνσταντίνος ἔλαβε τὴν Ἀνώτατη Τιμητικὴ διάκριση τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, τὸν Χρυσὸ Σταυρὸ μετὰ Δι- πλώματος, ἀπὸ τὸν Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ. Ἰγνάτιο. Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία τελέστηκε τὴν ἐπομένη στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίων Κων- σταντίνου καὶ Ἐλένης Βόλου, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρ- χου μας κ. Ἰγνατίου, ἐνῶ ἡ ταφὴ πραγματοποιηθῆκε στὸ Κοιμητή- ριο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας κάτω Ξενιάς.

Ο ΒΟΛΟΣ ΕΟΡΤΑΣΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΟΥΧΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟ

Με τή δέουσα λαμπρότητα, ιεροπρέπεια και ευλάβεια ο Ἱερός Κλήρος καί ὁ εὐσεβής λαός τοῦ Βόλου τίμησαν ἐφέτος τή μνήμη τοῦ Προστάτου καί Πολιούχου μας Ἁγίου Νικολάου στόν περικαλλή καί ἱστορικό Μητροπολιτικό Ἱερό μας Ναό. Ἡ φετινή πανηγυρίς, μάλιστα, λαμπρύνθηκε ἔτι περισσότερο, ἀπό τήν εὐλογητή ἔλευση καί ὀλιγοήμερη παραμονή τῶν πανσεβάσμιων ἱερῶν Θεσαυρισμάτων τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, ἤτοι τῆς Ἱερᾶς καί Θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς Παναγίας Ξενιᾶς καί τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, πού ἀμφότερες φυλάσσονται στήν ὁμώνυμη γυναικεία Μονή τῆς ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ. Τήν παραμονή τῆς ἐορτῆς τελέστηκε ὁ Μέγας Πανηγυρικός Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου, παρουσία πολλῶν Κληρικῶν μας, τῶν Βουλευτῶν Μαγνησίας Ἀθανασίου Λιούπη καί Κωνσταντίνου Μαραβέγια, τοῦ Περιφερειάρχου Θεσσαλίας Κώστα Ἀγοραστοῦ, τῆς Ἀντιπεριφερειάρχου Μαγνησίας καί Βορείων Σποράδων Δωροθέας Κολυνδρίνη καί πλήθους εὐλαβῶν προσκυνητῶν. Τόν Θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Ἰγνάτιος, ὁ ὁποῖος παρατήρησε ὅτι ὁ Ἅγιος Νικόλαος «εἶναι ὁ δικός μας Ἅγιος, πού μᾶς παρηγορεῖ καί μᾶς δίνει κουράγιο. Εἶναι κανόνας πίστεως καί μᾶς διδάσκει τήν ἀκλόνητη ἐμπιστοσύνη στόν ἀληθινό Θεό, πού εἶναι καρπός τῆς ἀγάπης μας σέ Ἐκεῖνον... Ὁ Ἅγιος Νικόλαος εἶναι καί εἰκόνα πρῶτος, κατά μίμηση Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μέ τήν πράξη ὁ Ἅγιος συμβάλλει στήν ἐνόπτια, ἐνῶ, ὡς ἐγκρατεῖας διδάσκαλος, μᾶς καλεῖ νά ξαναβροῦμε μιά ἀσκητική πορεία, διά τῆς ὁποίας ἀποκτᾶται σοφία καί σύνεση. Μέ τόν ἀσκητικό τρόπο ζωῆς ὁ ἄνθρωπος βλέπει τήν ἀλήθεια τῶν πραγμάτων καί σοφά ἀποφασίζει...». Στή συνέχεια, ὁ Σεβασμιώτατος ἀναφέρθηκε στήν ἐμπειρία τῆς πανδημίας καί κάλεσε ὅλους νά παραμείνουμε ἐδραῖοι στήν πίστη μας, «γιατί τούτη τήν περίοδο ὁ διάβολος θά ἐπιχειρήσει νά κλονήσει τοὺς ἀνθρώπους, νά τοὺς παγιδέψει στήν ψευδαίσθηση τῆς πνευματικῆς αὐτάρκειας, πού καταστρέφει τή σύνεση καί τήν ὑπακοή στήν Ἐκκλησία. Ὅποιος θέλει νά ζεῖ στήν Ἐκκλησία ὀφείλει νά ἐπιδεικνύει ὑπακοή, ὄχι μέ τήν ἔννοια τοῦ καταναγκασμοῦ ἀλλά τῆς ἐνόπτιος, τῆς συνέσεως καί τῆς σοφίας...». Ὁ κ. Ἰγνάτιος ἐπέλαβε ὅτι «Πίστη καί Ἐπιστήμη μποροῦν νά συμπορεύονται» καί ἔφερε ὡς παράδειγμα τήν περίπτωση τοῦ διαπρεποῦς Χειρουργοῦ, Ὁμότιμου Καθηγητοῦ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δημητρίου Λινοῦ, συζύγου τῆς Καθηγήτριας Ἐπιδημιολογίας τοῦ Ε.Κ.Π.Α. κ. Ἀθηνᾶς Λινοῦ, ὁ ὁποῖος, διακρινόμενος ἀπό βαθειά πίστη καί ευλάβεια, εἰσῆλθε τό διήμερο 4-5/12 στίς τάξεις τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, λαμβάνοντας ἀπό τά χέρια τοῦ Ποιμενάρχου μας τόν μέν βαθμό τοῦ Διακόνου στήν Ἱερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Ἀνατολῆς Ἀγίας, τοῦ δέ Πρεσβυτέρου στήν Ἱερά Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Πηλίου. Τέλος, ὁ Σεβασμιώτατος ἐξέφρασε τίς εὐχαριστίες του πρὸς τόν Περιφερειάρχη Θεσσαλίας καί τήν Ἀντιπεριφερειάρχη Μαγνησίας, διότι ἐνέταξαν τό ἔργο τῆς δομικῆς ἀποκατάστασης τοῦ Μητροπολιτικοῦ μας Ναοῦ ἀπό τά μεγάλα προβλήματα πού τοῦ προκάλεσε ἡ φθορά τοῦ χρόνου σέ χρηματοδοτικό πρόγραμμα καί τόνισε ὅτι «γιά ἐμᾶς εἶναι ζωτικῆς σημασίας ὁ Μητροπολιτικός καί Καθεδρικός Ναός τῆς πόλης μας νά παραμείνει στέρεος καί νά συνεχίσει τήν πορεία του στόν χρόνο. Καί ὅπως οἱ πατέρες μας μᾶς παρέδωσαν αὐτόν τόν Ναό-στολίδι καί μάλιστα, σέ πολύ δύσκολες ἐποχές, ἔτσι καί ἐμεῖς νά τόν διασώσουμε καί νά τόν παραδώσουμε στίς μέλλουσες γενιές!» Ἀνήμερα τῆς ἐορτῆς τελέστηκε Πανηγυρική Θεία Λειτουργία, ἱεουργοῦντος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ. Ἰγνατίου. Παρέστησαν ἡ Ὑφυπουργός Παιδείας Ζέτα Μακρή, ὁ Ὑφυπουργός παρά τῷ Πρωθυπουργῷ Χρήστος Τριαντόπουλος, ἡ Ἀντιπεριφερειάρχης Μαγνησίας καί Βορείων Σποράδων Δωροθέα Κολυνδρίνη, ὁ Δήμαρχος Βόλου Ἀχιλλέας Μπέος, οἱ Βουλευτές Μαγνησίας Χρήστος Μπουκῶρος, Ἀθανάσιος Λιούπης καί Κώστας Μαραβέγιας, οἱ ἐπικεφαλῆς τῶν Στρατιωτικῶν, Λιμενικῶν, Ἀστυνομικῶν καί Πυροσβεστικῶν Ἀρχῶν καί πλήθος κόσμου. Τόν Θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ Ἀρχιμ. Ἀμφιλόχιος Μήλιος, Προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας Ν. Ἰωνίας. Στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Σεβασμιώτατος ἀναφέρθηκε καί πάλι στά ἔργα ἀποκατάστασης τῆς στατικῆς ἐπάρκειας τῶν τρούλων καί τῆς ὀροφῆς τοῦ Ναοῦ, πού πραγματοποιοῦνται αὐτόν τόν καιρό. Μάλιστα, ἐξῆρε τή συμβολή τῆς Ἀντιπεριφερειάρχου κ. Κολυνδρίνη στήν ἔνταξη τοῦ ἔργου σέ Πρόγραμμα τῆς Περιφέρειας Θεσσαλίας καί ζήτησε τή συνέχιση τοῦ ἔργου γιά τήν πλήρη ἀποκατάσταση τῶν προβλημάτων τῆς ὀροφῆς τοῦ Ναοῦ. Εὐχαρίστησε, ἐπίσης, τόν Δήμαρχο τῆς πόλης γιά τήν στήριξη του στοὺς Ναοὺς τοῦ Βόλου, σέ περίοδο μακρᾶς καί πολυεπίπεδης κρίσης, ζήτησε, ὅμως, κατά προτεραιότητα, ιδιαίτερη μέριμνα γιά τόν Μητροπολιτικό μας Ναό. Ἀκολούθησε ἡ λιτάνευση τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας καί τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ὡς καί τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου στοὺς δρόμους πέριξ τοῦ Ναοῦ ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου Βόλου. Ἐπί ἐδικῶς εὐπρεπισμένης ἐξέδρας, στό κέντρο τοῦ προαυλίου, τελέστηκε ἡ καθιερωμένη Ἀρτοκλασία, μετὰ τήν ὁποία ὁ Σεβασμιώτατος ἀπύθυνε τόν ἑόρτιο Χαιρετισμό του: «Σήμερα προσευχηθήκαμε γιά τοὺς ἀδελφούς μας πού ὀργανοῦν τίς θάλασσες, γιά τὰ στελέχη τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, πού δίνουν καθημερινή μάχη στό Αἰγαῖο, γιά νά παραμείνει θάλασσα τῆς εἰρήνης καί τῆς συνύπαρξης, γιά τό Πολεμικό μας Ναυτικό, πού προστατεύει τήν πατρίδα μας καί τοὺς ἀνθρώπους τῆς ναυτοσύνης, πού μεταφέρουν στά πέρατα τοῦ κόσμου τόν Ἑλληνισμό καί τήν Ὁρθοδοξία. Προσευχηθήκαμε γιά ὅσους δοκιμάζονται ἀπό τήν πανδημία, τοὺς νοσηλευτές καί ἰατροὺς, πού παλεύουν, γιά νά κρατήσουν τοὺς ἀνθρώπους στή ζωή, γιά τοὺς ἀναγκημένους, πού συντρέχουμε μέ κάθε τρόπο, χωρίς νά ξεχωρίζουμε κανένα, ἀλλά βλέποντας στό πρόσωπό τους τή ζωντανή εἰκόνα τοῦ Θεοῦ».

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΝΕΟΥ ΚΩΔΩΝΟΣΤΑΣΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΩ ΓΑΤΖΕΑ

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεόδμητου καί περικαλλέστατου κωδωνοστασίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας Ἄνω Γατζεᾶς τέλεσε (20/11) ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος. Στήν τελετὴ τῶν ἐγκαίνιων παρέστη ὁ Δήμαρχος Νοτίου Πηλίου κ. Μιχάλης Μιτζικός, τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο τοῦ Ναοῦ καί ἐνορίες τῆς γύρω περιοχῆς. Στή σύντομη ὁμιλία του ὁ Σεβασμιώτατος ἀναφέρθηκε στή σημασία καί στόν συμβολισμό τῆς καμπάνας στήν Ἑλληνορθόδοξη Παράδοση: «Ἡ καμπάνα μᾶς καλεῖ στό κοινό μας σπίτι, πού εἶναι ὁ Ναός, μᾶς καλεῖ πρὸς ἐκκλησιασμό καί κοινὴ προσευχή, θυμίζει διαρκῶς ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀνοικτὴ γιά ὅλους καί προσεύχεται ἀδιαλείπτως γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων». Ὁ κ. Ἰγνάτιος παρατήρησε, ἐπίσης, ὅτι «παρά τίς ποικίλες δυσκολίες τῆς ἐποχῆς μας, κατά τήν ὁποία μέ δυσκολία πραγματοποιοῦνται μεγάλα ἔργα, ἡ πίστη μας στόν Θεό, ἡ ἐνόπτια καί ἡ ἀλληλεγγύη μας μποροῦν νά ἐπιτελοῦν θαύματα, νά κάνουν τὰ ὄνειρα πραγματικότητα, ὅπως συμβαίνει καί μέ τό νέο κωδωνοστάσιο τῆς Εὐαγγελιστρίας, πού ἀποτελεῖ, πλέον, στολίδι τῆς γύρω περιοχῆς». Ὁ Σεβασμιώτατος συνεχᾶρη τόν Προϊστάμενο τοῦ Ναοῦ π. Ἰωάννη Καμακά καί τό περί αὐτόν Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο γιά τήν ὑλοποίηση τοῦ ἔργου, καθώς καί ὅλους ὅσοι, ποικιλοτρόπως, συνέβαλαν στήν ἀνέγερση τοῦ νέου κωδωνοστασίου.

ΠΑΝΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Έτος 39ο • Άρ. Φύλλου 486-488 • Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2021

Εκδότης: Μητροπολίτης Δημητριάδος Ἰγνάτιος
Διευθυντής: Ἀρχιμανδρίτης Ἐπιφάνιος Οικονόμου
Φιλολογική ἐπιμέλεια: Χρῖστος Δ. Ξενάκης
Ὑπεύθυνος: Ἀρχιμανδρίτης Μάξιμος Παπαϊωάννου
Μηχανογράφηση: Βασιλικὴ Ἀντωνάκη
Εκτύπωση & Βιβλιοδεσία: ΠΑΛΜΟΣ

Ἰδιοκτησία: Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος
Διεύθυνση: Τ.Θ. 1308 • 38001 Βόλος
Τηλέφωνο: 24210 93500 • Fax: 24210 67903
Internet: www.imd.gr
E-mail: press@imd.gr

Ἡ Ὁρθοδοξία ἀπέναντι στήν κλιματική κρίση

Η κλιματική αλλαγή θεωρείται σήμερα ως τό πιά ἐπεῖγον καί ὄξυ, ἀλλά καί δυσεπίλυτο πρόβλημα πού ἀντιμετώπιζει ἡ ἀνθρωπότητα, θέτοντας σέ κίνδυνο τά χωριά μας καί τίς πόλεις μας, καθώς βιώνουμε ὀλοένα καί πιά συχνά ἀκραία καιρικά φαινόμενα, ὅπως ὑπερβολικούς καύσωνες, καταστροφικές πυρκαγιές, πλημμύρες κ.ἄ. Πρόκειται γιά καταστάσεις, οἱ ὁποῖες προκαλοῦν ἀνυπολόγιστα προβλήματα, τόσο στό τοπικό περιβάλλον ὅσο καί στό κλίμα καί τήν οἰκονομία. Εἶναι αὐτονόητο, λοιπόν, ὅτι ἡ κλιματική αλλαγή ὡς παιδί τῆς παγκοσμιοποίησης καί τοῦ τρόπου ζωῆς μας ἐπηρεάζει μέ διαφορετικούς τρόπους ὀλόκληρο τόν πλανήτη καί θά πρέπει νά γίνει κάτι προκειμένου νά μειωθοῦν οἱ συνέπειές της.

κό ἦθος, πού ἐκδηλώνεται στήν αὐτο-ἀποκάλυψη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ, μαζί μέ τόν προσωπικό καί ἀσκητικό τρόπο ὕπαρξης πού συνοψίζει τή θεώρηση γιά τόν ἄνθρωπο, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία προτείνει ἕνα διαφορετικό μοντέλο ζωῆς καί κοινωνικῆς συνύπαρξης, ὅπου ὁ σεβασμός τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καί τῆς ἐτερότητας, ὁ σεβασμός τῆς ἀκεραιότητας τῆς δημιουργίας, καθώς καί ἠθική εὐθύνη ἀνάληψης οἰκολογικῆς δράσης θεωροῦνται ἀπαραίτητες συνιστώσες τῆς ἀνθρώπινης ταυτότητας.

Μέ ἀφετηρία τήν πλούσια αὐτή παράδοσή μας, θεωρῶ ὅτι ὡς Ὁρθόδοξοι χριστιανοί ἔχουμε τήν ὑποχρέωση νά καλλιεργήσουμε καί νά προβάλλουμε ἕνα νέο ἦθος, ὅπου ὅλοι μας, οἱ ποιμένες καί ὁ λαός τοῦ Θεοῦ, θά ἀναλάβουμε ἐνεργό δράση πρὸς τήν κα-

Πῶς ἀντέδρασε ἡ τί μπορεῖ νά κάνει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀπέναντι σέ αὐτήν τήν πραγματικότητα;

Ὑπό τήν καθοδήγηση τοῦ «Πράσινου Πατριάρχου», τῆς ΑΘΠ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου, ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει ἀναλάβει ἠγετικό ρόλο μέ τή διοργάνωση διεπιστημονικῶν καί διαθρησκευτικῶν συνεδρίων καί πρωτοβουλιῶν (π.χ. ἡ καθιέρωση τῆς 1ης Σεπτεμβρίου ὡς Ἡμέρας Προσευχῆς γιά τό Περιβάλλον), ἐπιδιώκοντας νά ἐπισημάνει, τόσο τίς πνευματικές ὅσο καί τίς θρησκευτικές πτυχές τῆς οἰκολογικῆς κρίσης, τονίζοντας ταυτόχρονα τήν ἀνάγκη γιά μιά πνευματική μεταμόρφωση τῆς ἀνθρωπότητας, γιά τήν ἀπό κοινού ἀντιμέτωπιση αὐτῶν τῶν ἀρνητικῶν ἐξελίξεων. Ὅσο ὁ τύπος τοῦ homo economicus συνεχίζει νά κυριαρχεῖ στό ἀνθρωπολογικό μας φαντασιακό, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο ἡ ἀλόγιστη οἰκονομική ἀνάπτυξη καί οἱ ἀγορές μποροῦν νά λύσουν ὀποιοδήποτε πρόβλημα, ἐπιτυχάνοντας τήν πρόοδο, ἡ ἀναζήτηση ἑνός ἐναλλακτικοῦ ἀνθρωπολογικοῦ μοντέλου, βασιμμένου σέ μιά ἐπανερμηνεία τῆς χριστιανικῆς παράδοσης, εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία.

Λαμβάνοντας ὡς ἀφετηρία τό ἀγαπητικό-κοινωνικό-θυσιαστι-

τεύθυνση τῆς ἀνακύκλωσης τῶν φυσικῶν πόρων, τήν ἐξάλειψη ἢ τουλάχιστον τή σημαντική μείωση τῶν ἀποβλήτων μας, τή χρήση καθαρῶν καί μή τοξικῶν ὑλικῶν καί τροφίμων καί βεβαίως τήν ἀξιοποίηση ἐναλλακτικῶν μορφῶν ἐνέργειας καί καυσίμων (ἀνεμογεννήτριες, ἀνανεώσιμες πηγές ἐνέργειας). Ὅλα αὐτά θά μπορούσαν νά συμβάλουν σταδιακά στή διαμόρφωση ἑνός πράσινου περιβάλλοντος μέ σημαντικές ἐπιπτώσεις καί στό περιφερειακό κλίμα. Μία Πράσινη Ἐκκλησία, ἕνας ὅρος πού μπορεῖ νά ἀκούγεται περίεργος, θά πρέπει ὠστόσο, νά θεωρεῖται ὡς ὁ μόνος τρόπος γιά νά μεταμορφώσουμε τόν κόσμο χωρίς ἀναβολές.

Πρὸς τήν κατεύθυνση αὐτή ἔχει ἤδη ξεκινήσει στήν Ἱερά Μητρόπολή μας καί ὑλοποιεῖται σέ συνεργασία μέ τό WWF Ἑλλάς, ἕνα πρόγραμμα τό ὁποῖο ἀποσκοπεῖ μεταξύ ἄλλων στή δημιουργία μιᾶς πρότυπης πράσινης ἐνορίας, ἡ ὁποία θά εἶναι ἐνεργειακά αὐτόνομη, μειώνοντας ἔτσι τό ἐνεργειακό της ἀποτύπωμα, ἀλλά καί σέ παράλληλες δράσεις (διεθνές συνέδριο, σεμινάρια, κ.λπ.) μέ ἀπώτερο σκοπό τήν περαιτέρω εὐαισθητοποίηση καί ἐνεργοποίηση τῶν πιστῶν ἀλλά καί ὄλων τῶν πολιτῶν πρὸς τήν κατεύθυνση ἀνάσχεσης τῆς κλιματικῆς κρίσης.

•